Міністерство закордонних справ України

Державна архівна служба України

Наукове товариство історії дипломатії
та міжнародних відносин

УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ 1917–1924 рр.: ЗАРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ

Виставка архівних документів

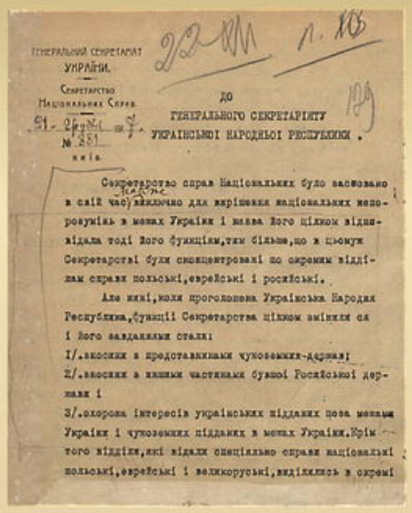
Ми самі піднялися силою нашого національного духу та права на життя української нації.

Кость Левицький

... однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною Вільною Суверенною Державою Українського Народу. Зо всіма сусідніми державами як то: Росія, Польща, Австрія, Руминія, Туреччина та інші, ми хочемо жити в згоді і приязні, але ні одна з них не може втручатися в життя Самостійної Української Республіки, – власть у ній буде належати тільки Народові України

КЛЮЧОВА ДАТА: СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ВІДОМСТВА

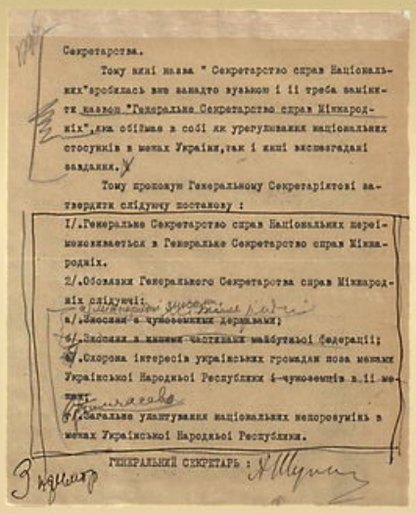
ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАРІАТ УКРАЇНИ.
Секретарство Національних Справ.
№ 281
Київ.

ДО
ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ.

Секретарство справ Національних було засновано в сей час виключно для вирішення національних непорозумінь в межах України і назва його цілком відповідала тоді його функціям, тим більше, що в цьому Секретарстві були сконцентровані по окремим відділам справи польські, єврейські і російські.

Але нині, коли проголошена Українська Народня Республіка, функції Секретарства цілком змінили ся і його завданнями стали:

1/. взносини з представниками чужоземних держав;
2/. взносини з якимись частинами бувшої Російської держави і
3/. охорона інтересів українських підданих поза межами України і чужоземних підданих в межах України. Крім того відділи, які відали спеціально справи національні польські, єврейські і великоруські, виділились в окремі

Секретарства.

Тому нині назва " Секретарство справ Національних" зробилась вже завадто вузьким і її треба замінити назвою "Генеральне Секретарство справ Міжнародніх", яка обіймає в собі як урегулювання національних стосунків в межах України, так і інші висше-згадані завдання.

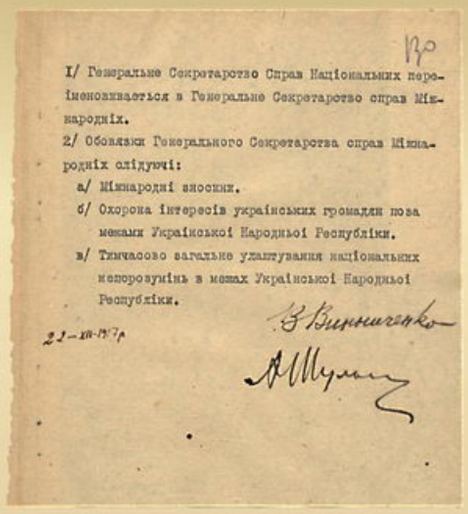
Тому пропоную Генеральному Секретаріятові затвердити слідуючу постанову :

1/. Генеральне Секретарство справ Національних переіменовується в Генеральне Секретарство справ Міжнародніх.

2/. Обовязки Генерального Секретарства справ Міжнародніх слідуючі:

а/. взносини з чужоземними державами;
б/. взносини з якимись частинами колишньої федерації;
в/. охорона інтересів українських громадян поза межами Української Народньої Республіки і чужоземців в її межах;
г/. [illegible]
д/. тимчасове улагодження національних непорозумінь в межах Української Народньої Республіки.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАРЬ : [illegible]

I/ Генеральне Секретарство Справ Національних переіменовується в Генеральне Секретарство справ Міжнародніх.

2/ Обовязки Генерального Секретарства справ Міжнародніх слідуючі:

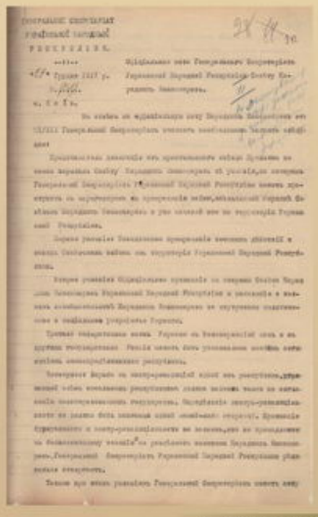
а/ Міжнародні виносини.
б/ Охорона інтересів українських громадян поза межами Української Народньої Республіки.
в/ Тимчасово загальне улагодження національних непорозумінь в межах Української Народньої Республіки.

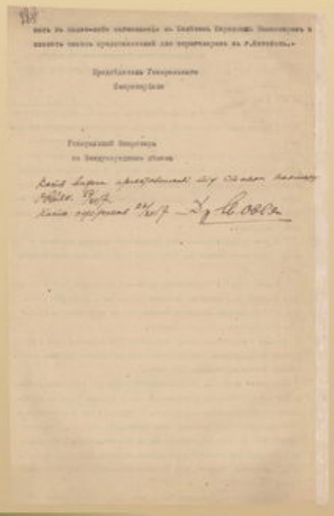
В. Винниченко
А. Шульгин

22-XII-1917 р.

Законопроект про створення Генерального секретарства міжнародних справ. 22 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1063, оп. 3, спр. 1, арк. 129-130

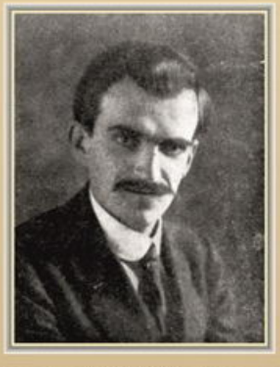
Нота Генерального Секретаріату до РНК РСФРР щодо умов української сторони необхідних для проведення переговорів. 29 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 23, арк. 28-28зв.

Володимир Винниченко (1880 – 1951) – голова Генерального секретаріату Української Центральної Ради, генеральний секретар внутрішніх справ у 1-му та 2-му складах. м. Відень, 1920-ті рр.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-183530

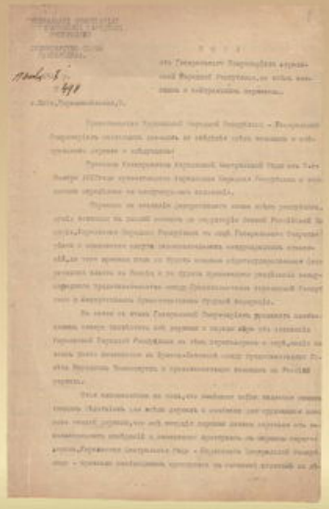

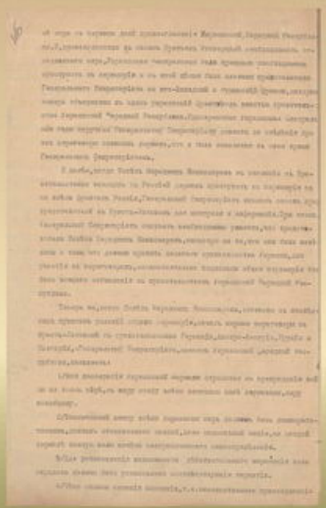
Олександр Шульгин (1889 – 1960) – генеральний секретар міжнародних справ УНР (26 грудня 1917 р. – 22 січня 1918 р.), Міністр закордонних справ УНР (22–24 січня 1918 р.)

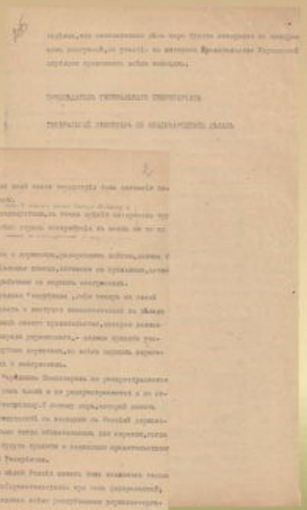
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-214903

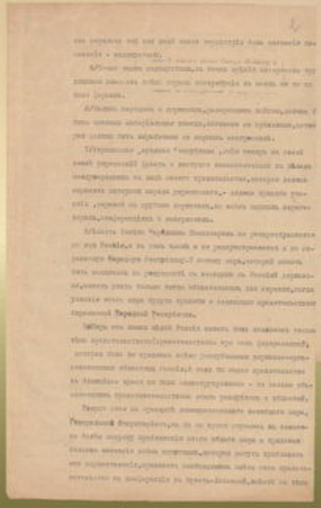
У січні 1918 р. Генеральний Секретаріат перетворився на міністерства: незадовго перед тим постав Секретаріат закордонних справ – це означало вже юридичну незалежність України.

Надія Суровцева

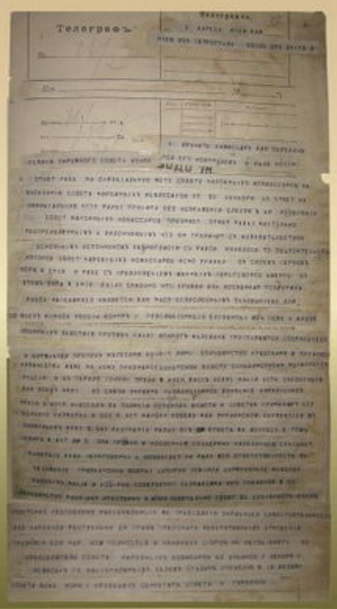

Нота Генерального Секретаріату УНР до всіх воюючих і нейтральних держав з пропозицією миру. 11 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1063, оп. 1, спр. 5, арк. 1-2зв.

Телеграфъ

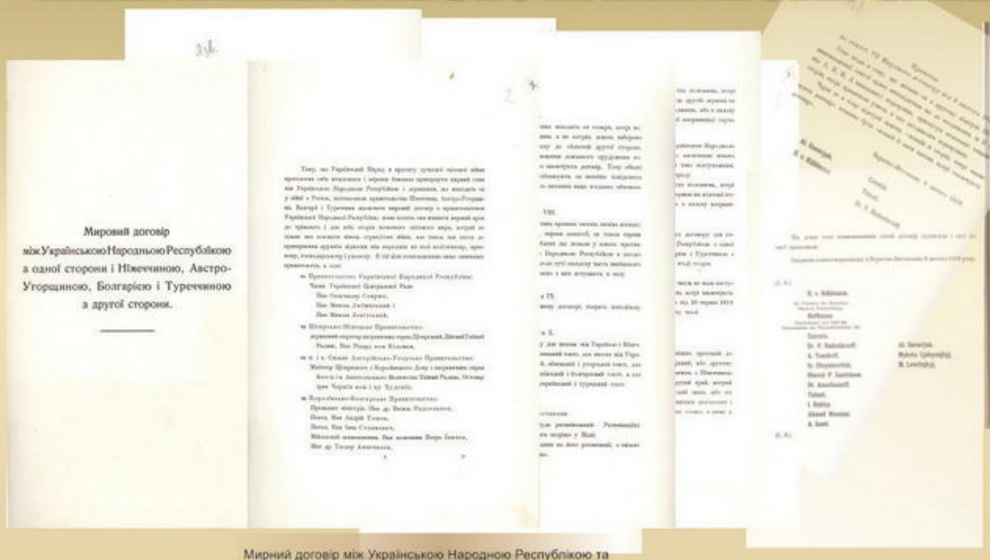
Відповідь РНК РСФРР Генеральному Секретаріату УНР з погрозою розпочати військові дії. 31 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 23, арк. 37-38

Українська держава почала будуватись на народному ентузіазмі, на національному чутті свого народу.

Олександр Шульгин

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИРНИЙ ДОГОВІР – «ПЕРШИЙ ВИСТУП НА ПОЛІ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»

Мирний договір між Українською Народною Республікою та Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною. 9 лютого 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 9, арк. 57-67

Ратифікація мирного договору між Українською Народною Республікою та Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною. 9 лютого 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 2, спр. 3, арк. 19-20

Мир між Українською Народною Республікою і Центральними Державами, цей перший виступ відродженої Української Держави на полі світової політики, відбився відразу глибоким відгомоном на становищі і взаєминах Австро-Угорщини, Німеччини й Польщі і витворив тут зовсім нову ситуацію.

Микола Залізняк

Учасники мирних переговорів у Брест-Литовську. Зліва направо: М. Левитський, О. Севрюк, М. Любинський. Брест-Литовськ, 9 лютого 1918 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 1-25-18-2-154097

Підписання Брестського мирного договору між Українською Народною Республікою і державами Четверного союзу. Стоять (справа наліво): С. Остапенко, генерал М. Гофман, О. Севрюк, М. Левитський, М. Любинський. Брест-Литовськ, 9 лютого 1918 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 1-25-18-2-154098

Українська делегація, що брала участь у підписанні Брестського мирного договору. Брест-Литовськ, 3 березня 1918 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 1-25-18-2-155110

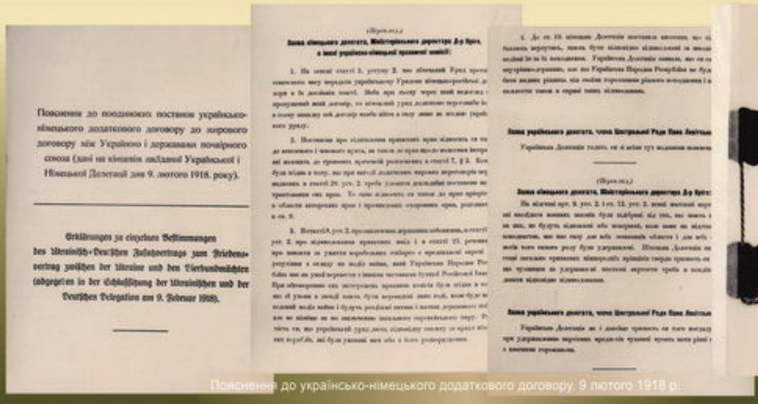

Посвідчення делегатів на мирну конференцію в Брест-Литовську. 16 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 84, арк. 3зв.-4; 9зв.-10; 15зв.-16

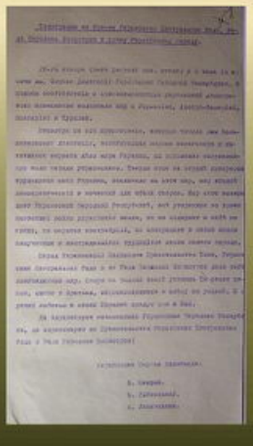
Дальший розвиток подій в Європі… не зменшив і лишив повноцінне, принципове значіння для близької і дальшої будучини України самого Берестейського трактату.

Олександр Севрюк

Пояснення до українсько-німецького додаткового договору. 9 лютого 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 72, арк. 1-3, 8

Телеграма Української мирної делегації в Брест-Литовську до Української Центральної Ради, Ради Народних Міністрів УНР та всього українського народу про підписання мирної угоди з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною. 9 лютого 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 86, арк. 1

«СЛУЖИТИ НЕ УРЯДУ, А УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ, ЯКИЙ БИ УРЯД В НІЙ НЕ БУВ»: ПЕРШІ КРОКИ УКРАЇНСЬКОГО ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ВІДОМСТВА

О. Я. Шульгин (1889 – 1960)

З фондів Наукової бібліотеки ім. О.Ольжича

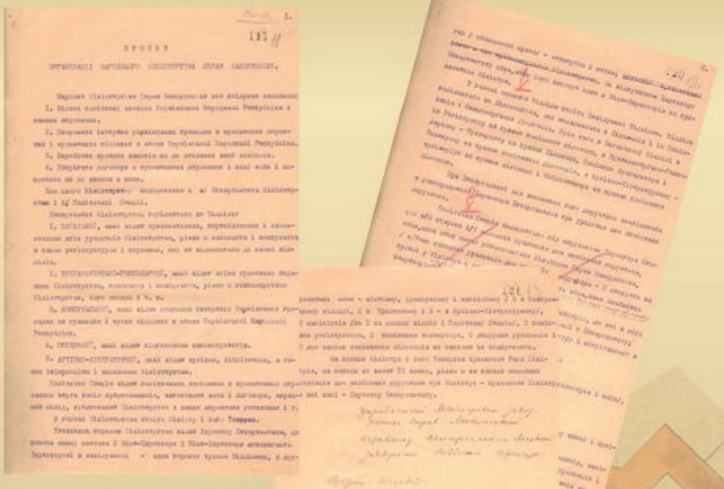
В. О. Голубович (1885 – 1939)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-29946

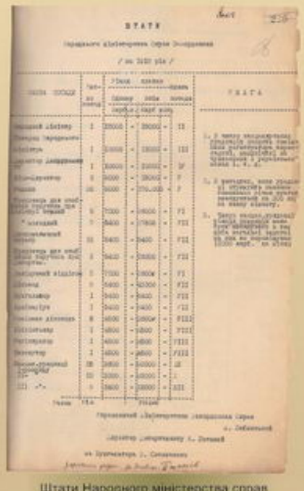
М. М. Любинський (1891 – 1938)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-214903

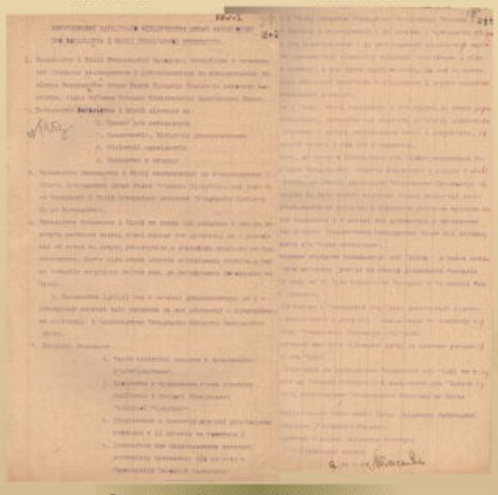
Проект положення про Народне міністерство закордонних справ. Березень-квітень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 11-13

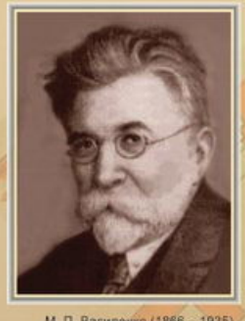
Штати Народного міністерства справ закордонних УНР на 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 18

Законопроект Народного міністерства справ закордонних про посольства і місії Української Народної Республіки.1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 34-35

М. П. Василенко (1866 – 1935)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-214902

Д. І. Дорошенко (1882 – 1951)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-214903

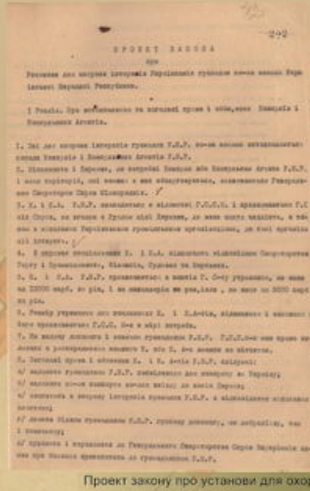

Г. О. Афанасьєв (1848 – 1925)

Інститут рукопису НБУВ, ф. 64, оп. 1, спр. 140, од. зб. 10

О стільки дико було б мені почути, що хтось з нас може служити українській справі задля кар'єри!

Дмитро Дорошенко

Проект закону про установи для охорони інтересів українських громадян поза межами УНР.1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 42-42зв., 43

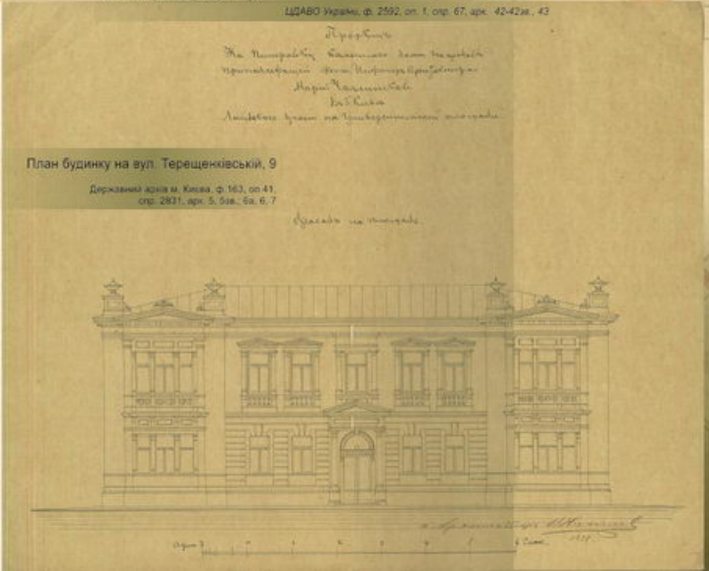

Будинок, в якому розташовувалося Міністерство закордонних справ УНР/Української Держави, вул. Терещенківська, 9. Київ, 1919 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 1-25-18-0-162994

Штати посольств УНР. б/д

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 39-41

План будинку на вул. Терещенківській, 9

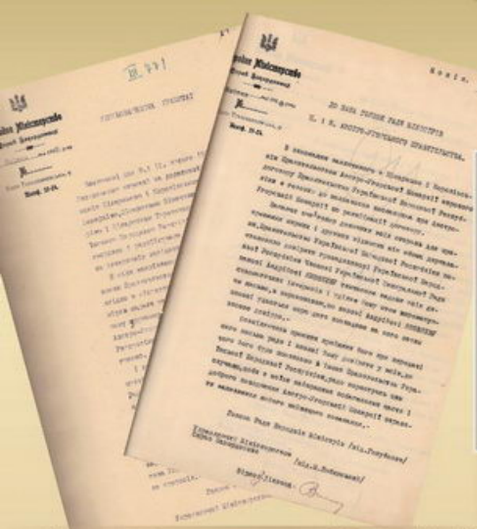
Державний архів м. Києва, ф.163, оп.41, спр. 2831, арк. 5, 5зв., 6а, 6, 7

Помешкання було дуже показне, чудово умебльоване, але воно зовсім не надавалося для канцелярій

Дмитро Дорошенко

ПЕРШІ ДИПЛОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА УНР/УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

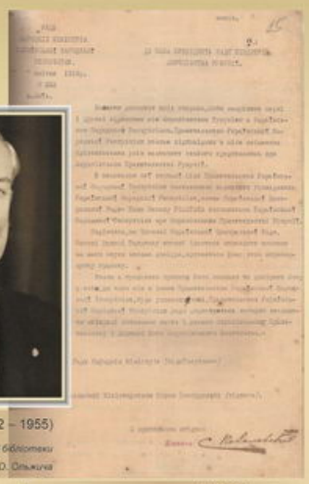
Документи, що підтверджують повноваження А. Яковлеву від імені УНР для представлення інтересів УНР в Австро-Угорщині. Квітень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 51, арк. 11, оп. 2, спр. 2, арк. 47

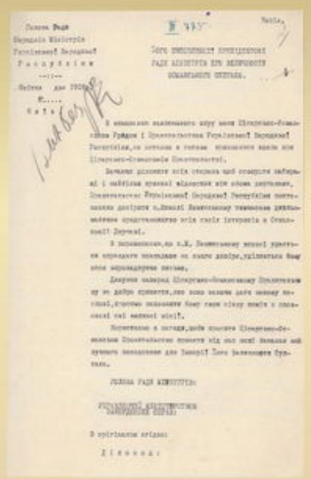
М. М. Галаґан (1882 – 1955)

З фондів Наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

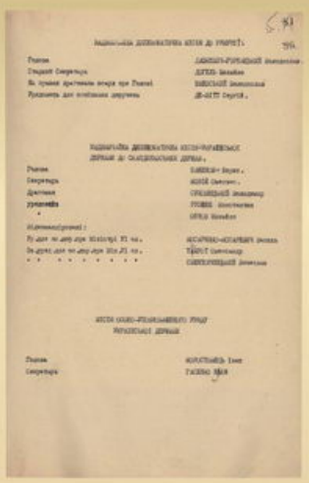
Лист про направлення члена УЦР М. Галагана посланником УНР при Королівському Уряді Румунії. Квітень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 122, арк. 25

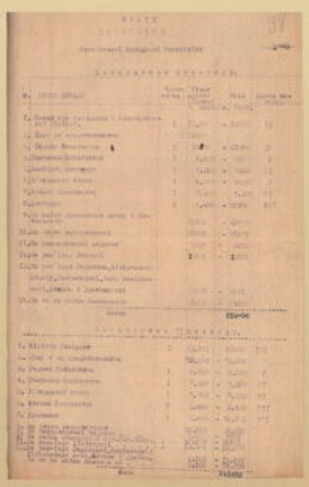
Звернення до Царсько-Османського Уряду про направлення посла М. Левитського для створення тимчасового дипломатичного представництва УНР. Квітень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 52, арк. 4

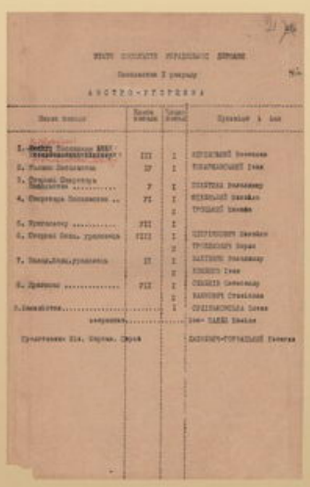
Надзвичайна дипломатична місія Української Держави до Румунії та Скандинавських держав. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3596, оп. 1, спр. 61, арк. 208

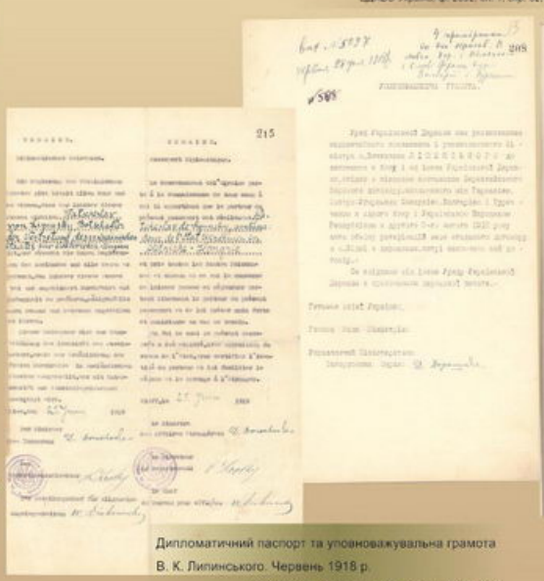
Штатний розпис посольства УНР. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 38

Структура і штатний розпис посольства І розряду Української Держави в Австро-Угорщині. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 22, арк. 2

Дипломатичний паспорт та уповноважувальна грамота В. К. Липинського. Червень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 1, спр. 61, арк. 208, 215

Дипломатичний паспорт Д. І. Дорошенка. Жовтень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 2, спр. 8, арк. 6

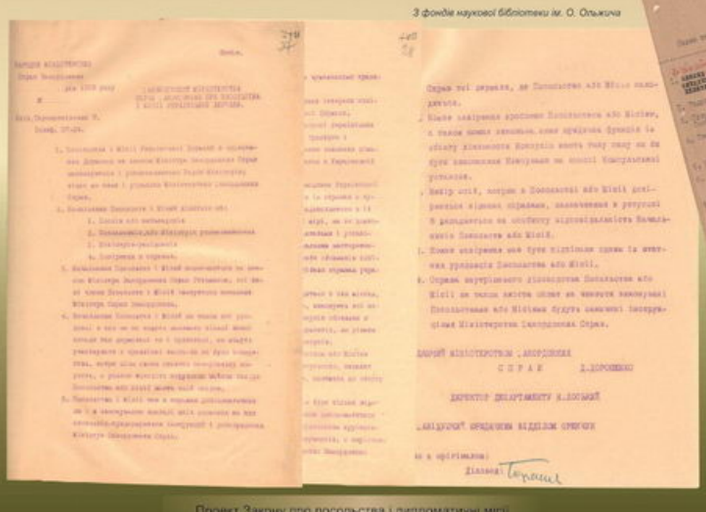

Українське посольство в Австро-Угорщині. Сидять (зліва-направо): секретар М. Біленький, радник Я. Токаржевський-Карашевич, посол В. Липинський, старший секретар В. Полетика. 1918 р.

З фондів наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

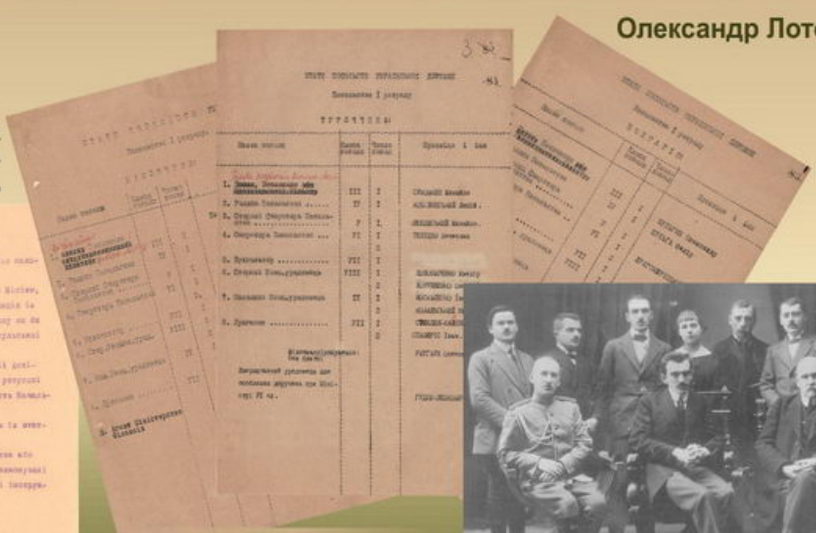
Наші дипломати, хоч і не могли в дуже несприятливій міжнародній ситуації, таки дещо досягли та здобули в тій праці досвід, що, хоч як би був він обмежений, все ж придався бодай їх наступникам.

Олександр Лотоцький

Проект Закону про посольства і дипломатичні місії Української Держави за кордоном. Червень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 46, арк. 27-29

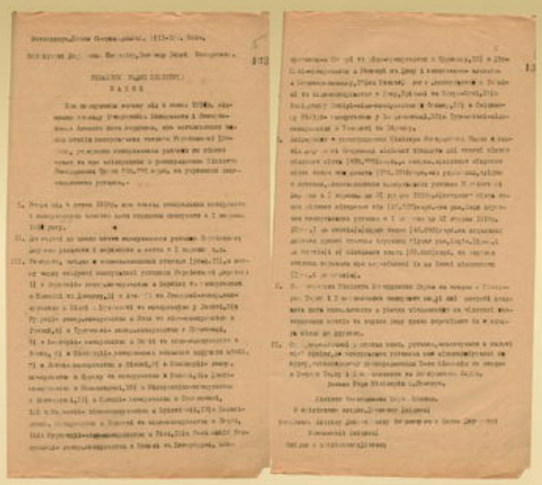
Структура і штатний розпис посольств і розряду Української Держави: Німеччина, Туреччина, Болгарія. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 22, арк. 1, 3-4

Українське посольство в Болгарії. Сидять (зліва-направо): військовий аташе, генерал Б. Бобровський, посол О. Шульгин, радник Ф. Шульга. Стоять: возний С. Дараган, урядовці Ю. Налисник і Д. Шелудько, стенографістка М. Пчелинська, секретар В. Драгоморецький, урядовці І. Додул і П. Сікора. 1918 р.

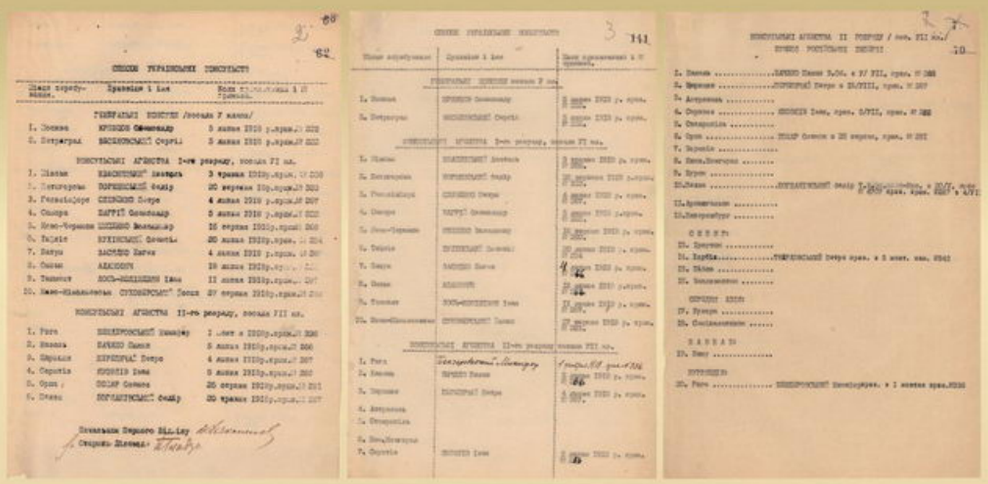
З фондів наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

«В НАРОД, ДЛЯ НАРОДУ, ЗА НАРОД»: МІСІЯ ПЕРШИХ УКРАЇНСЬКИХ КОНСУЛІВ

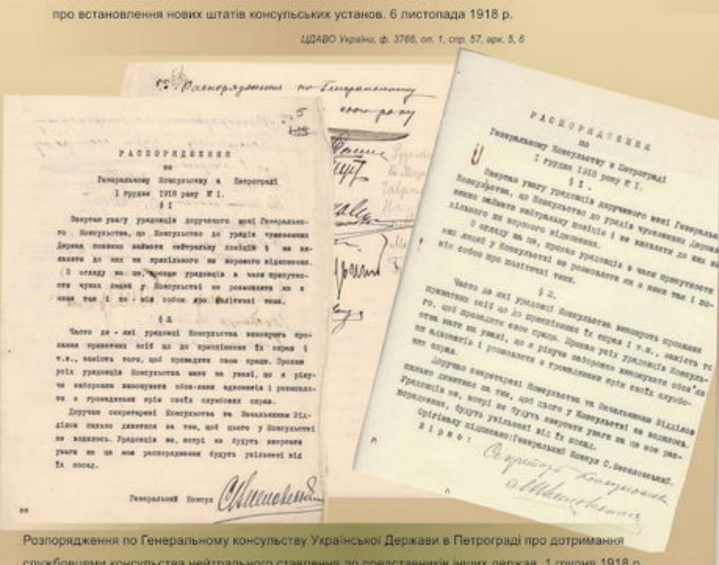
Закон Української Держави про скасування Закону від 4 липня 1918 р. щодо заснування генеральних консульств і консульських агентств за кордоном, про встановлення нових штатів консульських установ. 6 листопада 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 57, арк. 5, 6

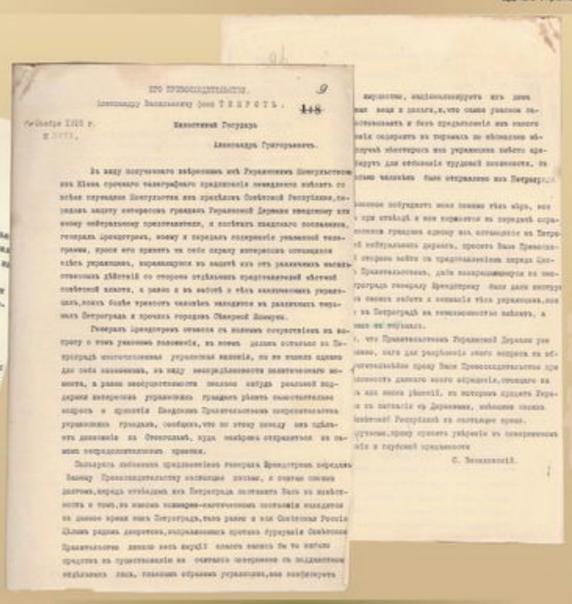
Список працівників генеральних консульств і консульських агентств на території колишньої Російської імперії. Жовтень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 24, арк. 2, 3, 7

Розпорядження по Генеральному консульству Української Держави в Петрограді про дотримання службовцями консульства нейтрального ставлення до представників інших держав. 1 грудня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2187, оп. 1, спр. 6, арк. 5-6

Лист Генерального консула Української Держави в Петрограді Сергія Веселовського про передачі повноважень щодо охорони інтересів українців на території радянської Росії представнику уряду Швеції.

ЦДАВО України, ф. 2197, оп. 1, спр. 6, арк. 9, 9 зв.

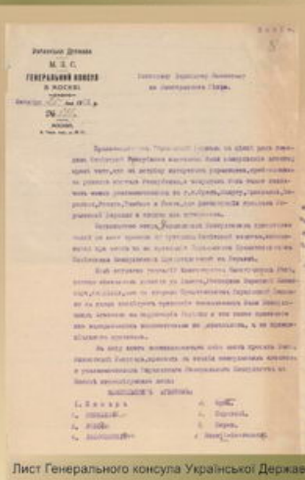
Етнографічна карта Західного Сибіру із зазначенням територій, на яких проживають українці. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 24, арк. 102

Посвідчення Петра Перепечая, консула Української Держави в м. Царицині. 22 липня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1236, оп. 1, спр. 3, арк. 2

Лист Генерального консула Української Держави в Москві О. Кривцова до Народного комісаріату закордонних справ РСФРР про визнання повноважень українських консулів та консульських агентів урядом радянської Росії. 10 серпня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1236, оп. 1, спр. 3, арк. 8, 8 зв.

Тисячі людей облягали консульство, звертаючись з проханнями про реєстрацію до українського громадянства, переїзд в Україну, охорону персональну і охорону майна. Рівночасно консульство повинно було вжити негайних заходів до захисту і визволення українців численно заарештованих і замкнутих у в'язницях.

Олександр Кривцов

Бланк посвідчення громадянина України, що видавалося Генеральним консульством Української Держави в Петрограді. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2187, оп. 1, спр. 6, арк. 3-4

Дипломатичний паспорт та уповноваження Лева Лісняка, Генерального консула Української Держави в Тифлісі. 28 листопада 1918 р.

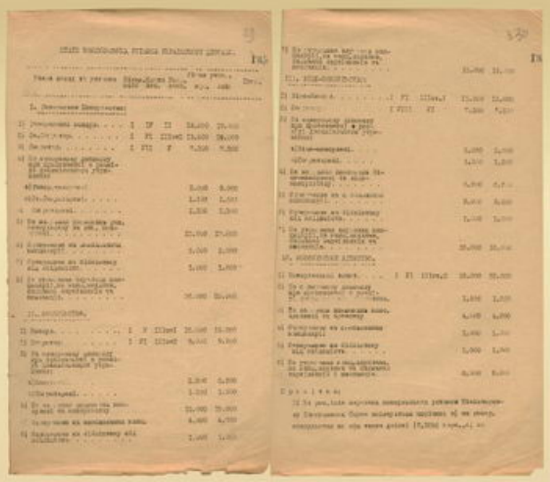
ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 1, спр. 61, арк. 216, 217

Облікова картка Генерального консула Української Держави в Москві О. Кривцова. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1236, оп. 1, спр. 3, арк. 1

НА ЗАХИСТІ ПРАВ НАРОДУ І ДЕРЖАВИ: «ЩИРІСТЬ, СВІДОМІСТЬ, ІДЕЙНІСТЬ»

Штати консульських установ Української Держави. 1918 р.

ЦДАВО України. ф. 3766, оп. 1, спр. 57, арк. 29-30

Дипломатичні паспорти.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 1, спр. 62, арк. 7, 53, 56; спр. 61, арк. 9; оп. 2, спр. 552, арк. 16

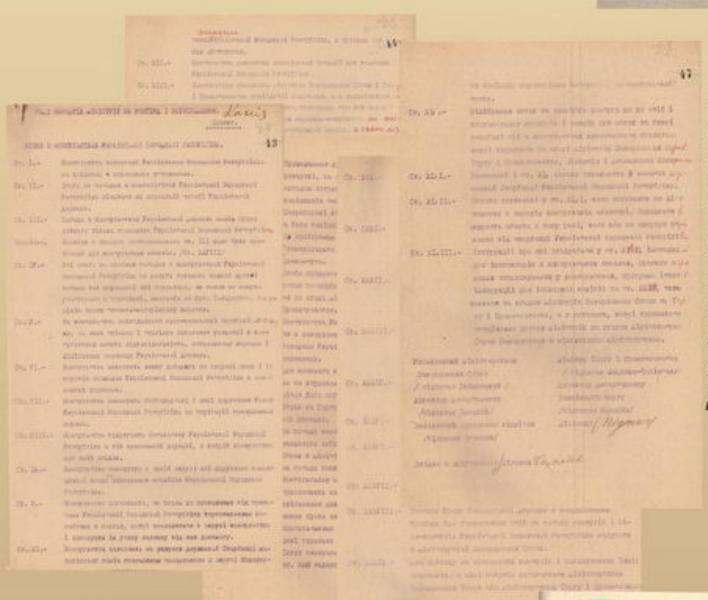
Українські консули покликані бути для українських горожан за кордоном, провідниками, учителями та опікунами… і вірними жовнірами Української Держави, здатними проводити практично в життя тільки то, що від него вимагає народне добро, честь і слава рідної землі і у всім руководитись сильною вірою в світле будуче Української Держави та любов'ю до своєї родини.

Василь Оренчук

Василь Оренчук (1890 – 1958). 1919 р.

Архів Українського вільного університету в Мюнхені, ф. 44

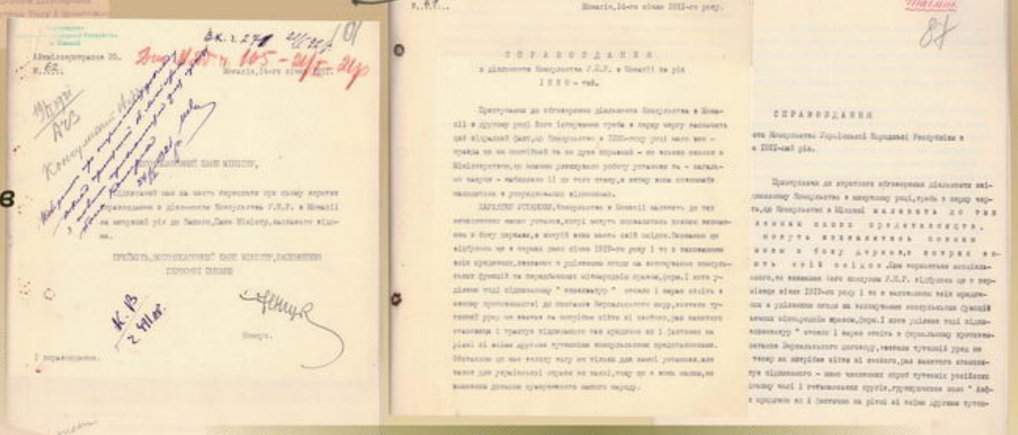

Проект Статуту про консульства Української Народної Республіки.

ЦДАВО України. ф. 2592, оп. 1, спр. 67, арк. 44-48

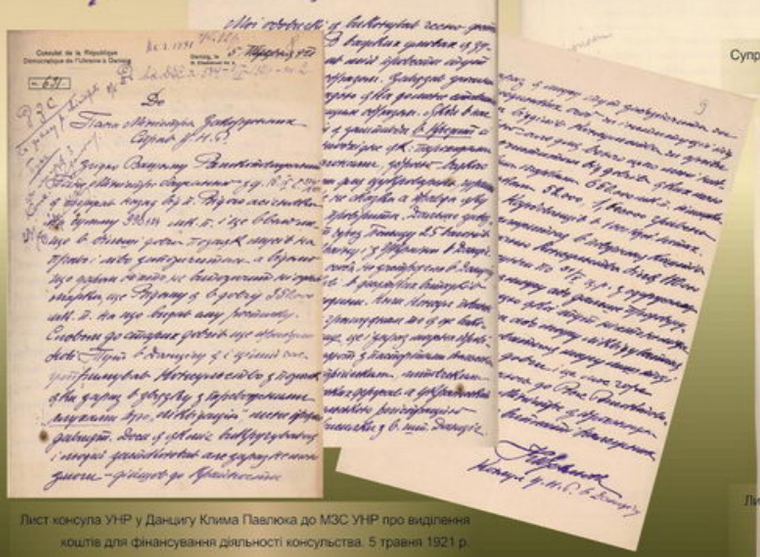
Я поставив консульство на належну висоту в найтяжчих матеріальних умовах, забезпечив прихильність місцевої влади, знищив неприхильність деяких частин місцевої преси.

Клим Павлюк

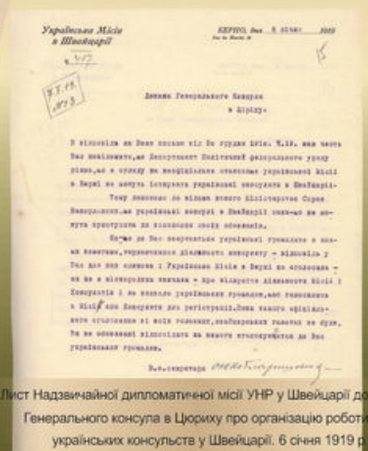
Супровідний лист та звіти Консульства УНР в Мюнхені про діяльність консульства за 1920-1921 рр. 14 січня 1921 р.

ЦДАВО України. ф. 3619, оп. 3, спр. 32, арк. 87, 101, 102

Лист консула УНР у Данцигу Клима Павлюка до МЗС УНР про виділення коштів для фінансування діяльності консульства. 5 травня 1921 р.

ЦДАВО України. ф. 2480, оп. 1, спр. 2, арк. 8-9

Лист Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Швейцарії до Генерального консула в Цюриху про організацію роботи українських консультств у Швейцарії. 6 січня 1919 р.

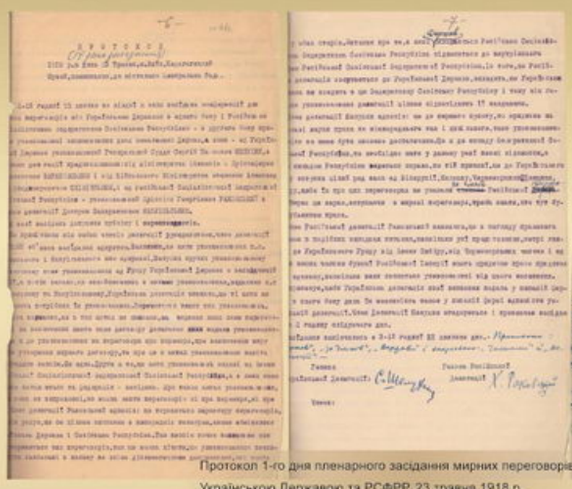
ЦДАВО України. ф. 4455, оп. 1, спр. 3, арк. 15

Посвідчення референту у справах допомоги при Надзвичайній дипломатичній місії УНР у Швейцарії Олександра Вілінського.

ЦДАВО України. ф. 4455, оп. 1, спр. 3, арк. 70

НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА – БІЛЬШОВИЦЬКА РОСІЯ: ДИПЛОМАТИЧНЕ «ПРОТИСТОЯННЯ» В КИЄВІ

Протокол 1-го дня пленарного засідання мирних переговорів між Українською Державою та РСФРР. 23 травня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2607, оп. 3, спр. 2, арк. 6-7, 4

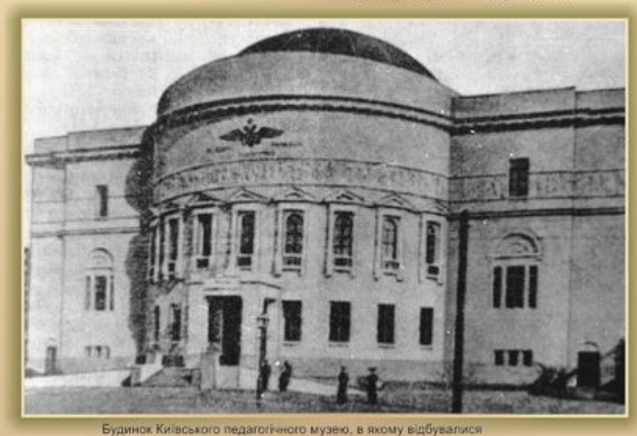
С. П. Шелухін (1864 – 1938)

ЦДАВО України, ф. 4018, оп. 1, спр. 88, арк. 12

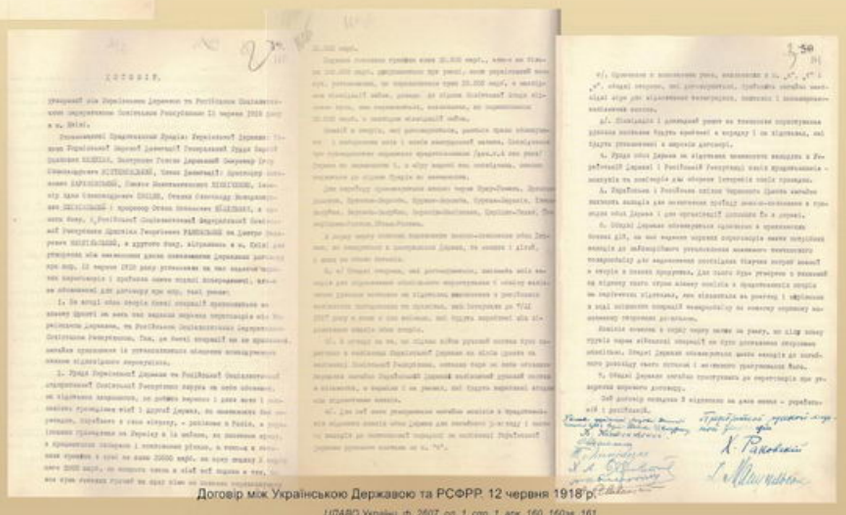
Х. Г. Раковський (1873 – 1941)

Із особистого архіву проф. М. Г. Стамчева

Будинок Київського педагогічного музею, в якому відбувалися мирні переговори Української Держави та РСФРР. 1918 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-205124

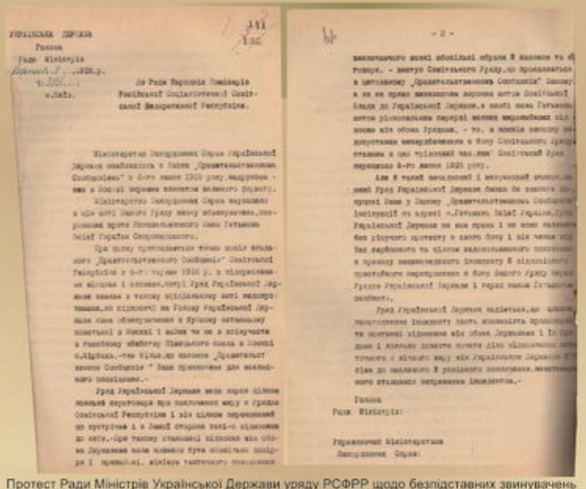

Договір між Українською Державою та РСФРР. 12 червня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2607, оп. 1, спр. 1, арк. 160, 160зв.,161

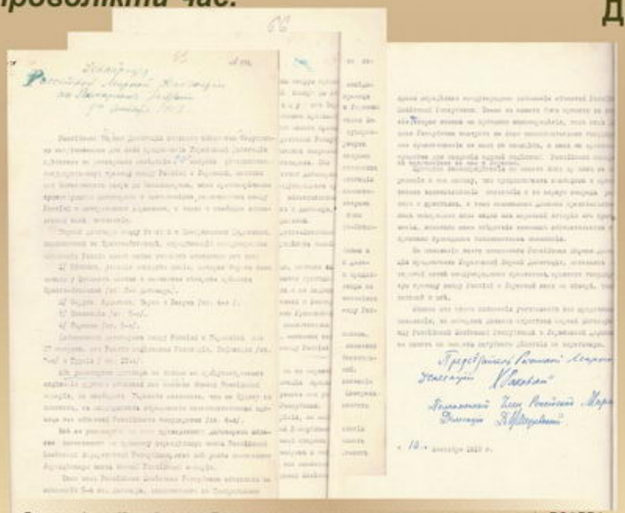
З половини літа почало з'ясовуватись, що совітська делегація веде з свого боку переговори так, начебто вона зовсім не зацікавлена довести їх до позитивного закінчення, а хоче лиш проволікти час.

Дмитро Дорошенко

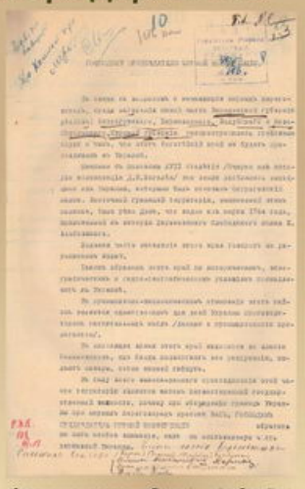
Протест Ради Міністрів Української Держави уряду РСФРР щодо безпідставних звинувачень українського уряду, зокрема гетьмана П. Скоропадського. 3 серпня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 88, арк. 1-1зв.

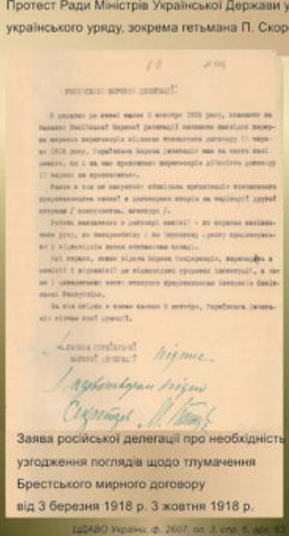
Декларація російської делегації про незгоду встановлення державного контролю між РСФРР і Українською Державою за українськими вимогами. 10 вересня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2607, оп. 3, спр. 4, арк. 65-65зв., 66-66зв.

Звернення населення Воронізької губернії до Сергія Шелухина. 30 травня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2607, оп. 1, спр. 43, арк. 3

Заява російської делегації про необхідність узгодження поглядів щодо тлумачення Брестського мирного договору від 3 березня 1918 р. 3 жовтня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2607, оп. 3, спр. 6, арк. 63

Справа Совітського уряду вимагав, щоб Україна була переможена ним і ніяк не була б незалежною од його держави, бо в противному разі більшовицька справа на Україні стала б цілком програною … Мир йому не потрібен, бо нинішній… стан війни все-таки вигідний для більшовиків.

Сергій Шелухин

Повідомлення голови української мирної делегації Сергія Шелухіна про припинення роботи всіх комісій після заяви голови російської делегації Християна Раковського. 31 серпня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1064, оп. 3, спр. 1, арк. 35-35зв.

«ЧУЖІ ДЕРЖАВИ ВЖЕ ПОЧИНАЛИ ЦІКАВИТИСЯ ПИТАННЯМИ НАШОЇ КРАЇНИ»: ПЕРШІ ІНОЗЕМНІ ПРЕДСТАВНИКИ В КИЄВІ

Повідомлення про призначення генерала Жоржа Табуї представником Французької Республіки при уряді УНР. 3 січня 1918 р.

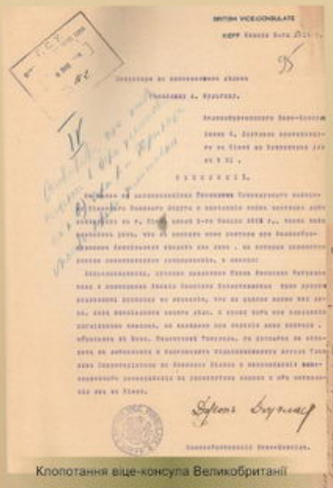
ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 3, спр. 3, арк. 8-10

Ф. Мумм фон Шварценштайн (1859–1924)

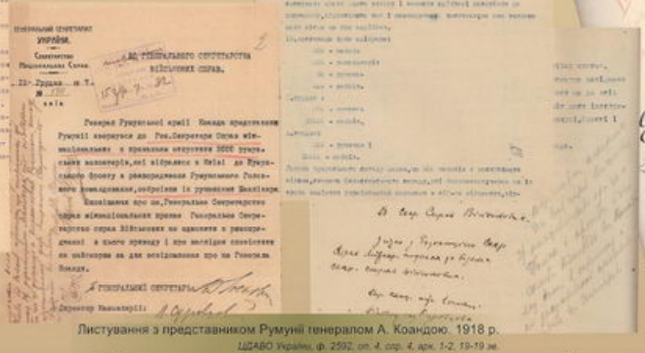

Анрі Коанда (1886–1972)

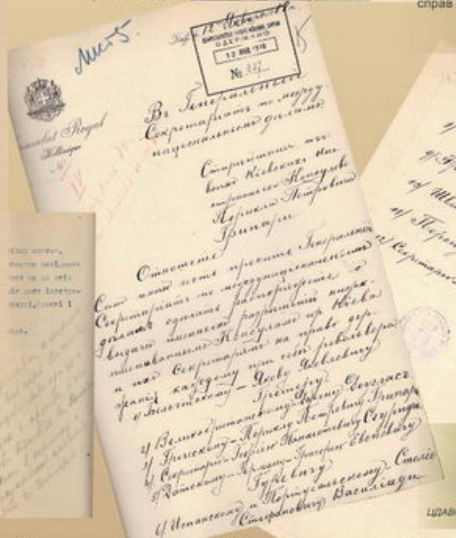
Клопотання віце-консула Великобританії Джона Дугласа про не виселення з Києва англійських громадян. 9 січня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 4, спр. 16, арк. 95

Листування з представником Румунії генералом А. Коандою. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 4, спр. 4, арк. 1-2, 19-19 зв.

Повідомлення про повноваження Філіпа Фрайгера Мумма фон Шварценштайна на тимчасове ведення дипломатичних справ Німеччини в УНР

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 55, арк. 1 – 1зв., 2

Запит на отримання права користування вогнепальною зброєю іноземним консулам.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 4, спр. 16, арк. 15–16

Блискучий розвиток нашої державності, який на певний час зробив Україну «оазісом» серед всеросійського безладдя, звернув на себе загальну увагу. До Києва стали наїздити делегації від різних частин колишньої імперії царів і з захопленням дивитись на ту організаційну роботу, яка перейнята була всенароднім ентузіазмом. Дивитись і потім робити спроби досягти того ж й своїх країнах

Олександр Шульгин

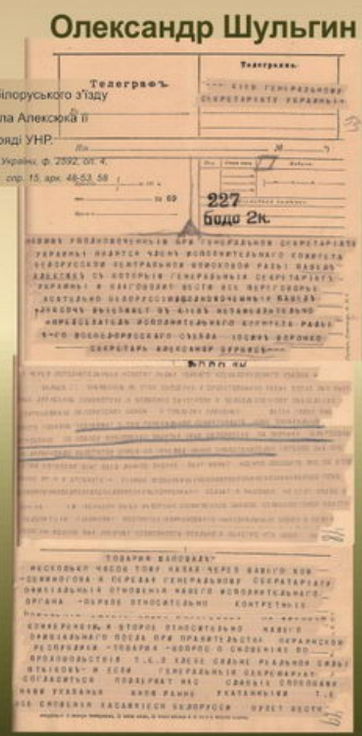
Звернення Вірменського військового комісаріату до Міністра закордонних справ УНР, посвідчення Вірменського військового комісара А. Тонісва-Тонянця.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 4, спр. 18, арк. 1–2, 7

Повідомлення про призначення Д. Вачейшвілі комісаром з громадських і військових справ Грузії в УНР та його декларація про опіку над підданими Грузії. Січень–березень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 28, арк. 2-2 зв., 11

Телеграма Ради Всебілоруського з'їзду про призначення Павла Алексюка її представником при уряді УНР.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 4, спр. 15, арк. 46-53, 58

ІНОЗЕМНІ ПРЕДСТАВНИКИ В КИЄВІ ДОБИ ГЕТЬМАНАТУ (1918, ТРАВЕНЬ – ГРУДЕНЬ)

Повідомлення про повноваження Вальтера Прінціга як офіційного представника Австро-Угорщини в УНР.

ЦДАВО України, ф. 2591, оп. 1, спр. 55, арк. 1–6зв., 8

До серпня уряд України був визнаний Німеччиною... Представники Німеччини і Австрії передали мені урочисто повідомлення своїх урядів про визнання мого уряду в Україні. Відбулося також визнання нас Туреччиною і Болгарією, Доном, Кубанською областю, Грузією і Фінляндією, які прислали свої представників. Польща також прислала свого посланника.

Павло Скоропадський

Посвідчення Станіслава Ваньковича як надзвичайного посла і уповноваженого Міністра Регенційної Ради Королівства Польського при Українській Державі. 11 листопада 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 137, арк. 4

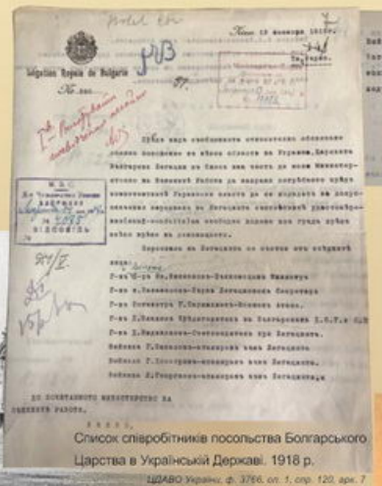

Герман Ґуммерус (1877 – 1948)

Будинок готелю «Франсуа» на перехресті вулиць Володимирської та Фундуклеївської (нині – Б. Хмельницького), де розташовувалося посольство Фінляндії в Українській Державі. 1918 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-138853

Список співробітників посольства Болгарського Царства в Українській Державі. 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 120, арк. 7

Іван Шишманов (1862 – 1928)

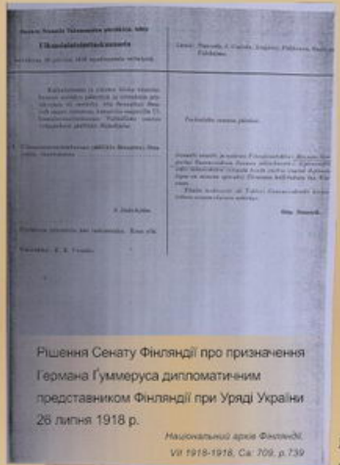
Охоронний лист болгарського посла Івана Шишманова. 19 листопада 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 120, арк. 10

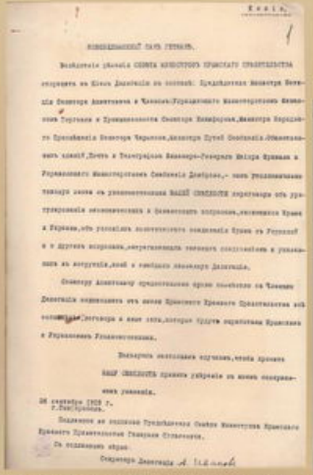
Дипломатичний паспорт Германа Ґуммеруса. 1918 р.

Архів МЗС Фінляндії

Рішення Сенату Фінляндії про призначення Германа Ґуммеруса дипломатичним представником Фінляндії при Уряді України 26 липня 1918 р.

Національний архів Фінляндії. VII 1918-1918, Ca: 709, p.739

Лист Голови Ради Міністрів Кримського Крайового уряду генерала С. Сулькевича до Гетьмана П. Скоропадського про направлення делегації до Києва для проведення переговорів щодо умов політичного об'єднання Криму з Україною. 26 вересня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 137, арк. 4

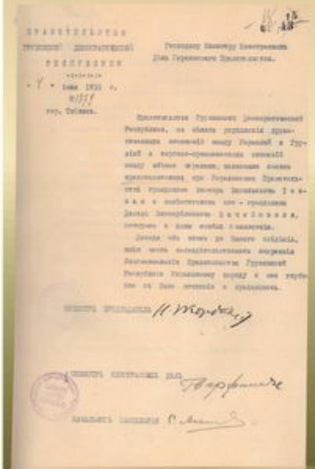

Гетьман України П. Скоропадський з зарубіжними дипломатами. Київ. 1918 р.

ЦДКФФА ім. Г. С. Пшеничного, од.зб. 08490

Як я не хотів простоти, але довелося виробити невеликий церемоніал для урочистого прийому в таких випадках посланників. Відбувалося це зазвичай у великій залі, причому там ставився караул у парадному строї від конвою.

Павло Скоропадський

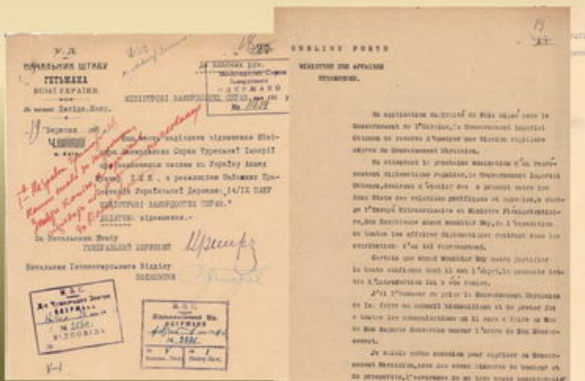

Лист Уряду Грузинської Демократичної Республіки до МЗС УНР про надання В. В. Тевзаї повноважень представника Грузії при Уряді УНР. 4 липня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 134, арк. 19

Приміщення, в якому розташовувалося представництво Грузії в Українській Державі, вул. Караваївська (нині – Толстого), 9. 1918 р.

Уповноваження посла Туреччини Ахмеда Мухтар Бея. 19 вересня 1918 р.

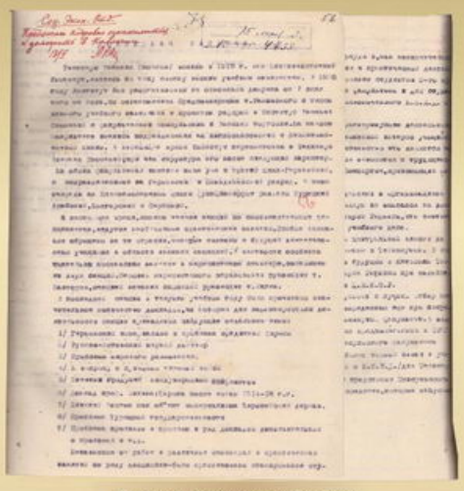
ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 14, арк. 19–20

ЗАПОЧАТКУВАННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ

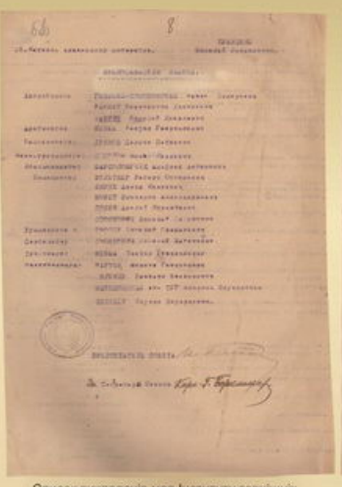
Список слухачів Консульських курсів при Українському товаристві економістів. Квітень 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 2592, оп. 1, спр. 14, арк. 16.

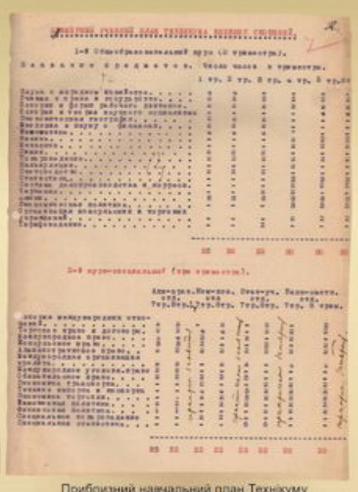
Доповідна записка ректора Технікуму вищих зносин з історії його діяльності.

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 56, 56зв.

Список викладачів мов Інституту зовнішніх зносин. Грудень 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 5 зв.

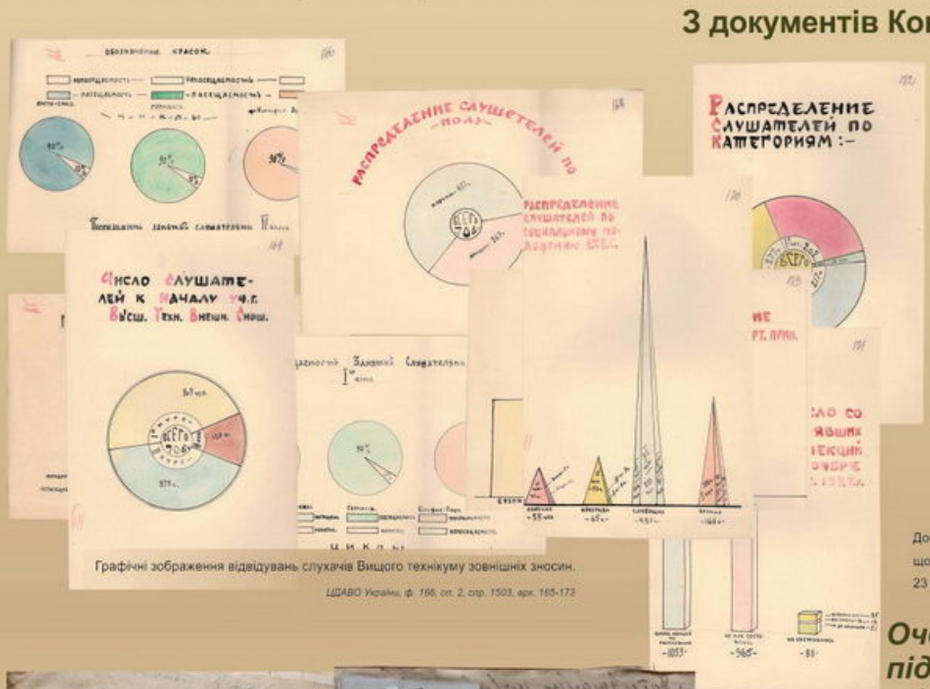

Приблизний навчальний план Технікуму зовнішніх зносин. [1920, 1922 р.].

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 7

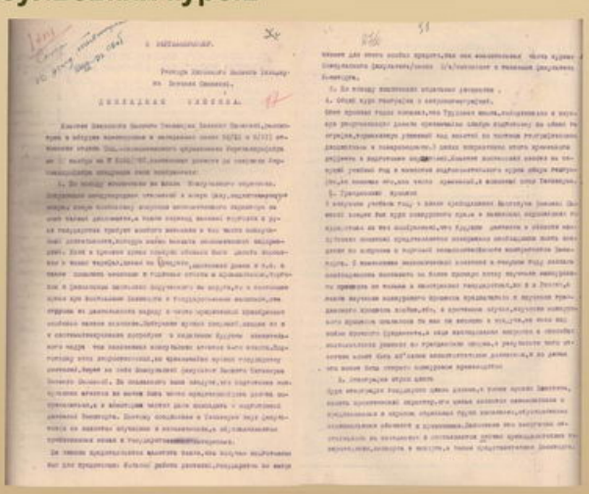
Слухачі і слухачки виховувались на ідеї української державності, на поглядах економічних з інтересів України в момент сучасного життя.

З документів Консульських курсів

Графічні зображення відвідувань слухачів Вищого технікуму зовнішніх зносин.

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 165-173

Доповідна записка ректора Київського вищого технікуму зовнішніх зносин до Укрголовпрофосвіти щодо навчальних дисциплін, які викладаються у Київському вищому технікумі зовнішніх зносин. 23 січня 1923 р.

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 27-27 зв.

Очевидна потреба вищої школи, яка б підготовляла би консулів до виконання обов'язків економічно-адміністративних представників Української Держави.

З документів Консульських курсів

Документи студентів консульського факультету Київського інституту зовнішніх зносин.

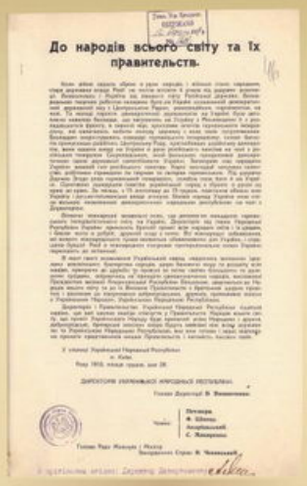
Державний архів м. Києва, ф. 744, оп. 3, спр. 19, арк. 27, 36, спр. 18, арк. 46-47.

Навчальний план Київського вищого технікуму зовнішніх зносин на 1922-1923 рік. [1921 р.].

ЦДАВО України, ф. 166, оп. 2, спр. 1503, арк. 29-30

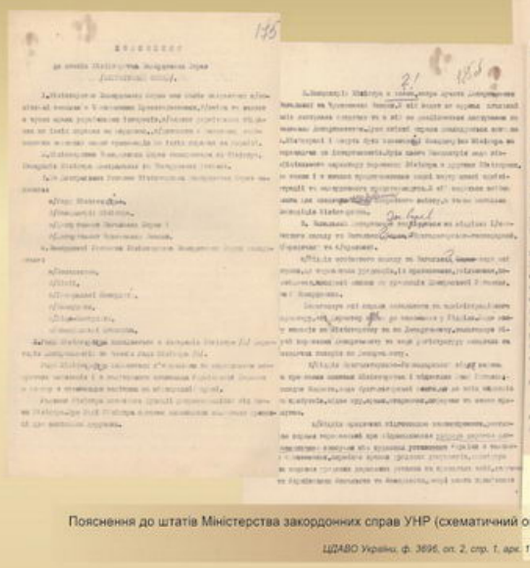
БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКУ ІДЕЮ ЗАСОБАМИ ДИПЛОМАТІЇ: ДОБА ДИРЕКТОРІЇ УНР

До народів всього світу та їх правительств.

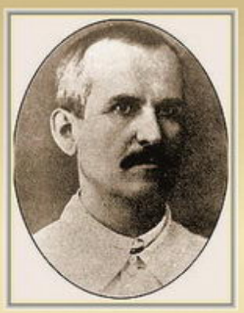
Звернення Директорії УНР до народів всього світу та їх урядів. 28 грудня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3512, оп. 2, спр. 2, арк. 46

Пояснення до штатів Міністерства закордонних справ УНР (схематичний огляд).

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 1, арк. 175–176

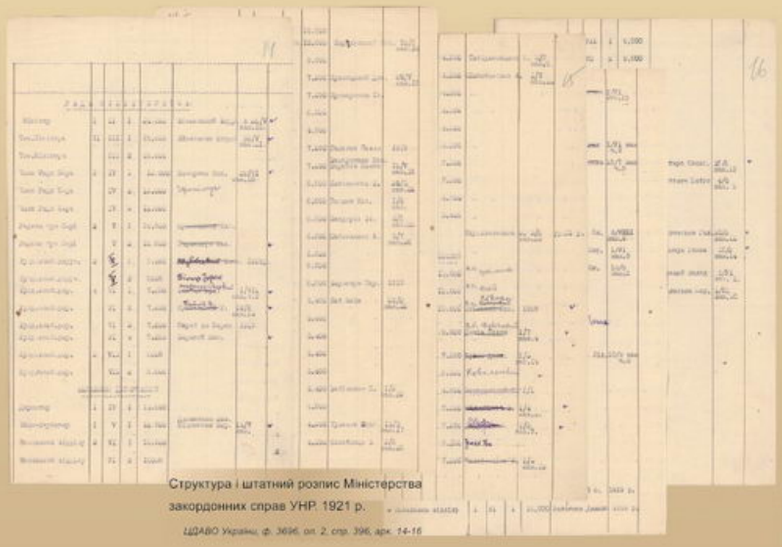
В. М. Чехівський (1876 – 1937)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-214903

А. В. Ніковський (1885 – 1942)

ЦДАВО України, ф. 4433, оп. 2, спр. 268, арк. 24

Структура і штатний розпис Міністерства закордонних справ УНР. 1921 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 396, арк. 14-16

Лист керуючого справами Директорії УНР до МЗС щодо розгляду пропозицій Президента Національної Ради ЗУНР Є. Петрушевича в справі злуки посольств УНР та ЗУНР у Відні.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 133, арк. 6, 7

Український Уряд придержується і на майбутнє з початку вибраної лінії закордонної політики, яка змагає до того, щоби осягнути остаточного визнання всіма державами – стати повним суб'єктом міжнародних відносин і зайняти відповідне і достойне.

Андрій Ніковський

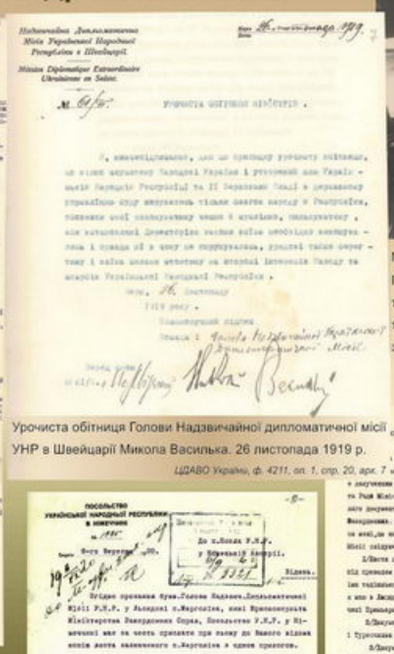
Дипломатичні паспорти. 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 1, спр. 62, арк. 7, 13, 12, 54

Обіжник МЗС УНР до всіх посольств та надзвичайних дипломатичних місій УНР за кордоном про скорочення штатів 15 листопада 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3512, оп. 2, спр. 5, арк. 9, 10

Урочиста обітниця Голови Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Швейцарії Микола Василька. 26 листопада 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 4211, оп. 1, спр. 20, арк. 7

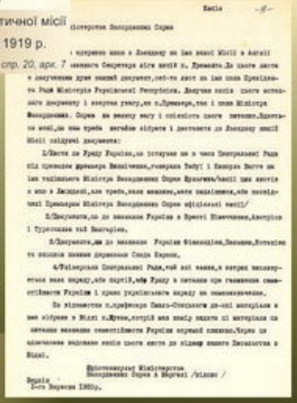

Микола Василько (1868 – 1924), Голова Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Швейцарії (1919) та Німеччині (1923 – 1924) з повноваженнями міністра.

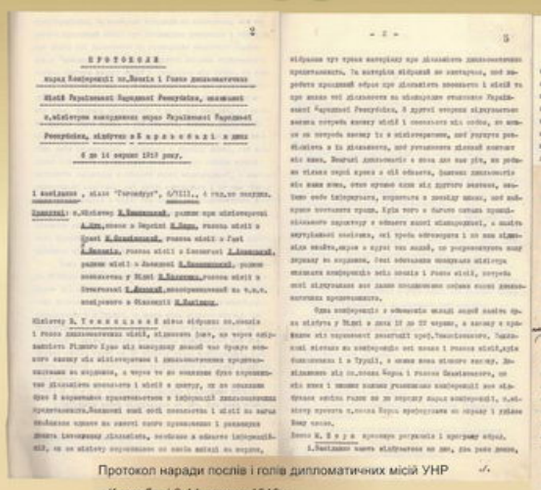
ЦДАВО України, ф. 4456, оп.1, спр. 4, арк. 4

Лист А. Марголіна про роботу української делегації у Лізі Націй. 1 вересня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 4211, оп. 1, спр. 33, арк. 10-11

«НАШИМ ОБОВ'ЯЗКОМ Є РОБИТИ СВОЄ ДІЛО ПРИ ВСЯКИХ ОБСТАВИНАХ»

Протокол наради послів і голів дипломатичних місій УНР у Карлсбаді.6-14 серпня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 1, спр. 69, арк. 1-3, 109

Учасники наради послів та голів дипломатичних місій УНР у Карлсбаді (Карлові Вари, Чехія), 6-14 серпня 1919 р. Перший ряд (зліва направо): голова дипломатичної місії ЗО УНР в Австрії В. Сингалевич, голова НДМ УНР у Данії Д. Левицький, Міністр закордонних справ УНР В. Темницький, заступник Голови місії у Фінляндії М. Залізняк, голова місії ЗО УНР у Будапешті Я. Біберович. Другий ряд: Голова делегації ЗО УНР на Паризькій мирній конференції і державний секретар закордонних справ ЗУНР В. Панейко, радник Міністра закордонних справ А. Жук, Голова НДМ УНР у Чехословаччині М. Славинський, Голова НДМ УНР у Швейцарії та Норвегії К. Лоський, Посол УНР у Німеччині М. Порш. Третій ряд: Голова НДМ УНР у Голландії та Бельгії А. Яковлів, радник місії у Великобританії Я. Олесницький, уповноважений представник державного секретаря ЗО УНР О. Бурачинський, радник посольства в Австрії В. Полетика, С. Мазуренко.

З фондів Наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

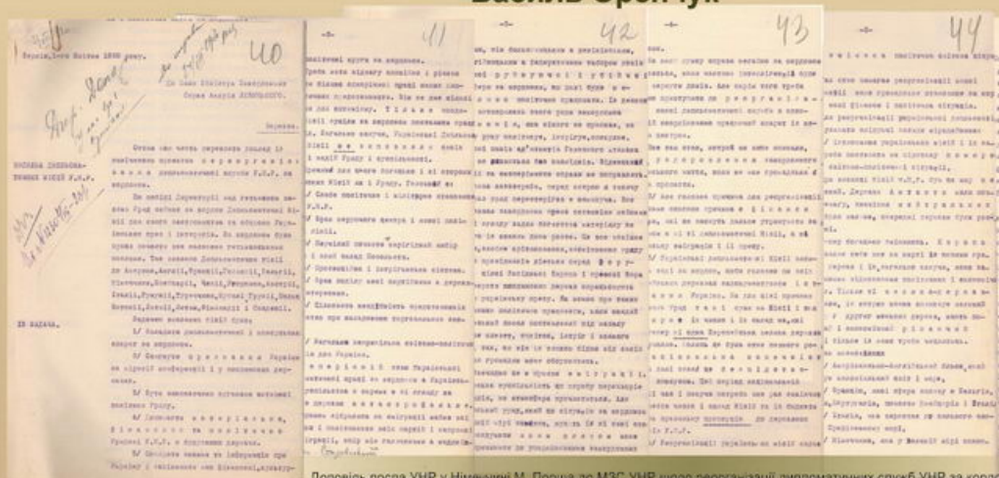

Надзвичайна Дипломатична Місія УНР в Угорщині (серпень 1919 р.). Сидять (зліва направо): І. Флюнт – аташе, М. Шаповал – секретар, М. Галаган – голова, М. Шраг – радник. Стоять: П. Ходаркевич – референт преси, І. Стасів – урядовець, М. Курчак – служник.

ЦДАВО України, ф. 3563, оп. 1, спр. 247, арк. 10

… щоб Україна ввійшла в ряди європейських держав, як самостійний, рівноправний і ні від кого не залежний суб'єкт міжнародного права.

Василь Оренчук

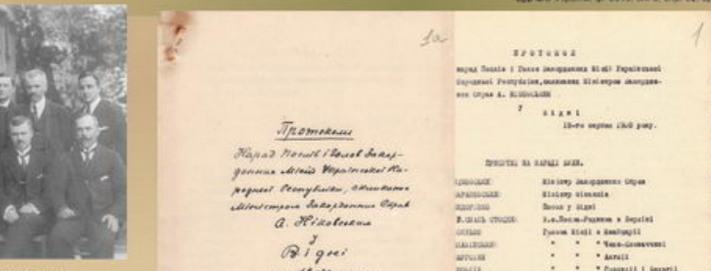
Доповідь посла УНР у Німеччині М. Порша до МЗС УНР щодо реорганізації дипломатичних служб УНР за кордоном.

ЦДАВО України, ф. 3619, оп. 3, спр. 32, арк. 40-47

Нарада послів і голів дипломатичних місій УНР. Відень, 18-22 серпня 1920 р. Сидять (зліва направо): голова НДМ УНР у Швейцарії М. Василько, Міністр фінансів Х. Барановський, Міністр закордонних справ А. Ніковський, Посол УНР у Австрії Г. Сидоренко, Голова НДМ УНР у Голландії та Бельгії А. Яковлів. Стоять: (зліва направо): Голова НДМ УНР у Греції М. Левицький, Голова НДМ УНР в Угорщині М. Галаган, члени української делегації на Паризькій мирній конференції С. Шелухин, О. Шульгин, радник Посольства УНР в Австрії М. Троцький, голова НДМ УНР у Чехословаччині М. Славинський, в. о. Голови Посольства УНР у Німеччині Р. Смаль-Стоцький, Голова НДМ УНР у Великобританії А. Марголін, невідомий, колишній Посол УНР в Італії Д. Антонович, невідомий.

З фондів Наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

Протоколи нарад послів і голів дипломатичних місій УНР у Відні 18-20 серпня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 119, арк. 1а-2

Надзвичайна Дипломатична Місія УНР у Швейцарії. По центру посол Є. Лукасевич, крайній справа секретар посольства О. Гладишевський.

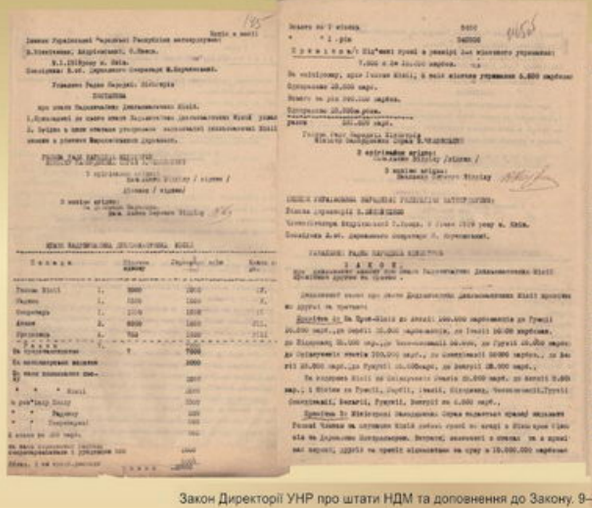
З фондів Наукової бібліотеки ім. О. Ольжича

Лист МЗС УНР до Назвичайної дипломатичної місії УНР у Швейцарії про подання пропозицій до офіційної позиції УНР щодо питання західних кордонів держави.

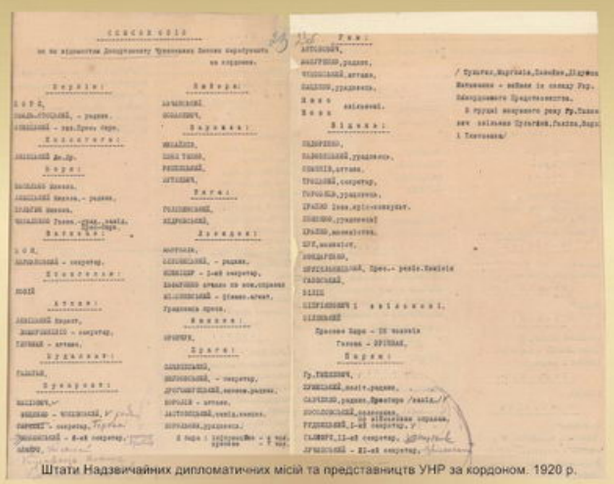
ЦДАВО України, ф. 4211, оп. 1, спр. 19, арк. 49-50зв.

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИЦТВА В 1919 – 1924 рр. – ОСТАННІЙ БАСТІОН ДЕРЖАВНОСТІ

Закон Директорії УНР про штати НДМ та доповнення до Закону. 9–18 січня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 1, арк. 145–146

Штати Надзвичайних дипломатичних місій та представництв УНР за кордоном. 1920 р.

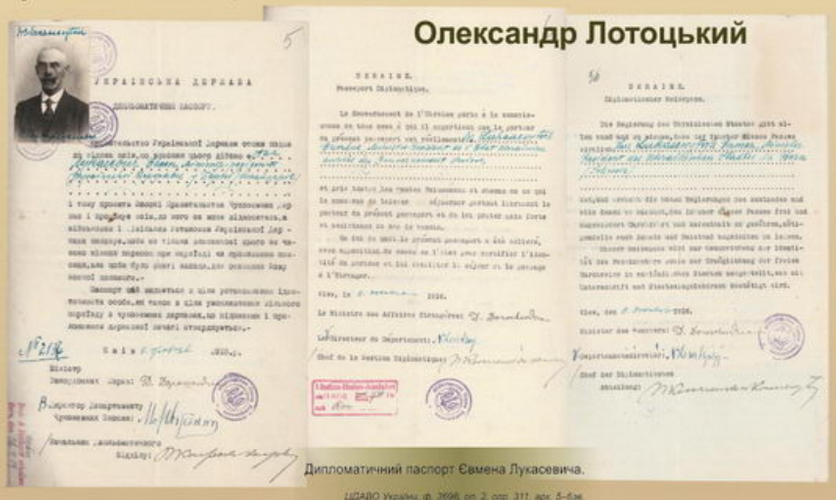
ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 396, арк. 23–23зв.

В дуже відповідну хвилю нашої історії український народ спромігся вислати за кордон для дипломатичної праці багато своїх представників, обсадивши майже всі важливіші з дипломатичного погляду пункти.

Дипломатичний паспорт Костя Лоського.

ЦДАВО України, ф. 3513, оп. 1, спр. 2, арк. 10–11

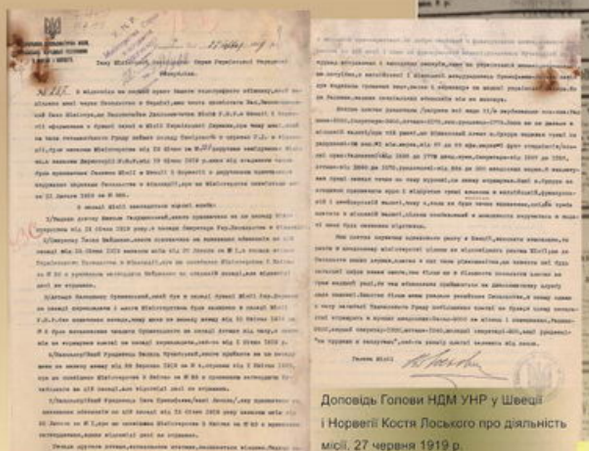

Дипломатичний паспорт Євмена Лукасевича.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 311, арк. 5–6зв.

Випуск газети Helsingin Sanomat від 18.10.1918 з оголошенням про відкриття українського консульства в м. Гельсінкі.р

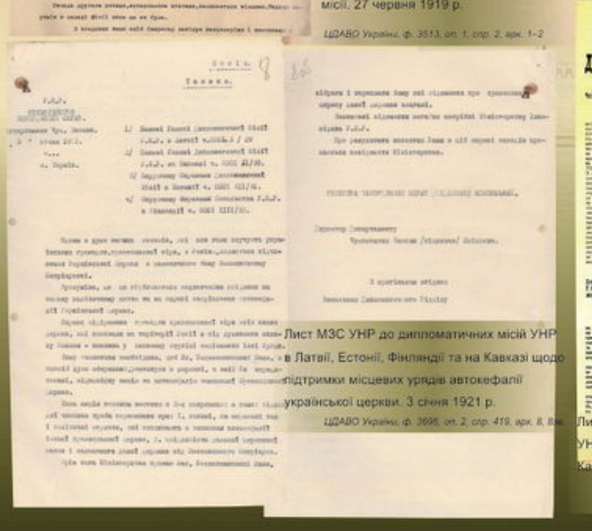
Доповідь Голови НДМ УНР у Швеції і Норвегії Костя Лоського про діяльність місії. 27 червня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3513, оп. 1, спр. 2, арк. 1–2

Дипломатичний паспорт Івана Красковського.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 3, спр. 48, арк. 22, 28зв., 29

Лист МЗС УНР до дипломатичних місій УНР в Латвії, Естонії, Фінляндії та на Кавказі щодо підтримки місцевих урядів автокефалії української церкви. 3 січня 1921 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 419, арк. 8, 8зв.

Листівка зі зверненням НДМ УНР на Кавказі до українців Кавказу. 1919 р.

ЦДАГО України, ф. 269, оп. 1, спр. 24, арк. 1

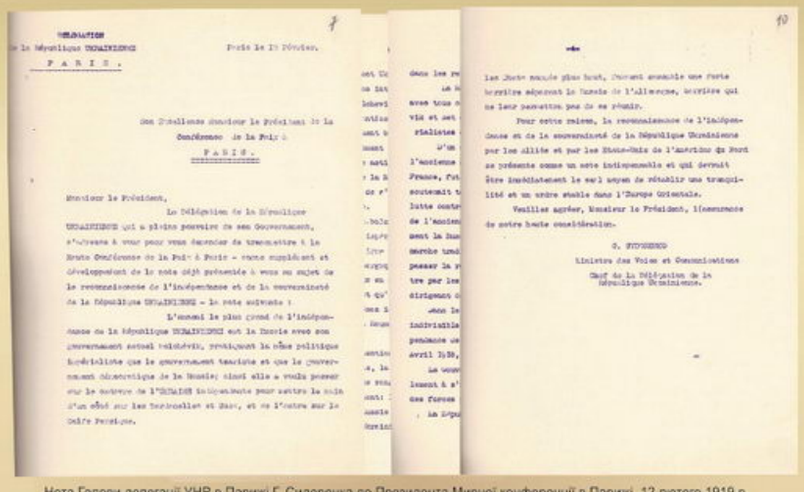
Титульний лист «Досьє Міністерства закордонних справ Румунії стосовно Глави Української дипломатичної місії у Бухаресті Костянтина Мацієвича».

Дипломатичний архів МЗС Румунії

Вербальна нота Глави Надзвичайної дипломатичної місії України у Румунії Костянтина Мацієвича Міністру закордонних справ Румунії про своє повернення до виконання обов'язків, починаючи з 26 червня 1920 р.

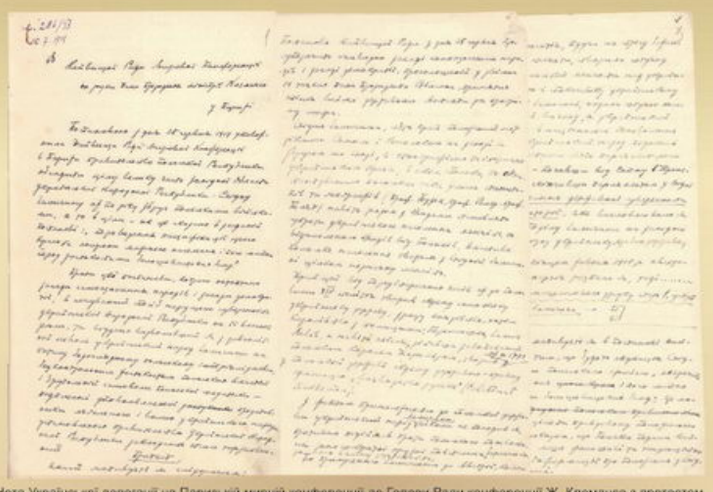
Дипломатичний архів МЗС Румунії

МИРНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ: «РЕЗУЛЬТАТИ ДЛЯ УКРАЇНИ НА ШИРОКОМУ МІЖНАРОДНЬОМУ ПОЛІ»

Нота Голови делегації УНР в Парижі Г. Сидоренка до Президента Мирної конференції в Парижі. 12 лютого 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 21а, арк. 7–10

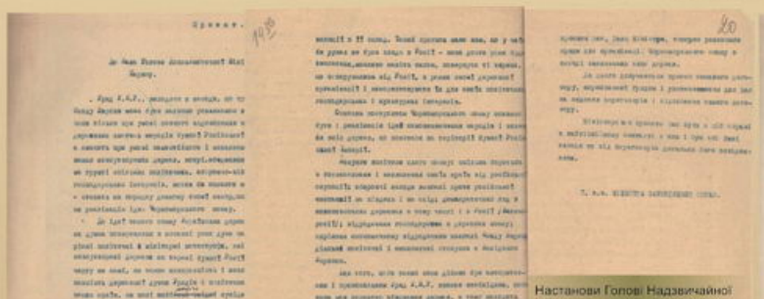

Нота Української делегації на Паризькій мирній конференції до Голови Ради конференції Ж. Клемансо з протестом проти прийняття постанови від 25 червня 1919 р. Найвищою Радою Паризької мирної конференції. Липень 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 279, арк. 1–3

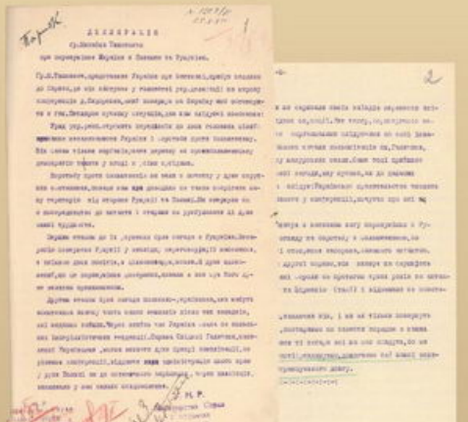
Історія колись скаже, чи досягли ми хоч чого не будь в Парижі, чи закріпили ми хоч де які симпатії…

Олександр Шульгин

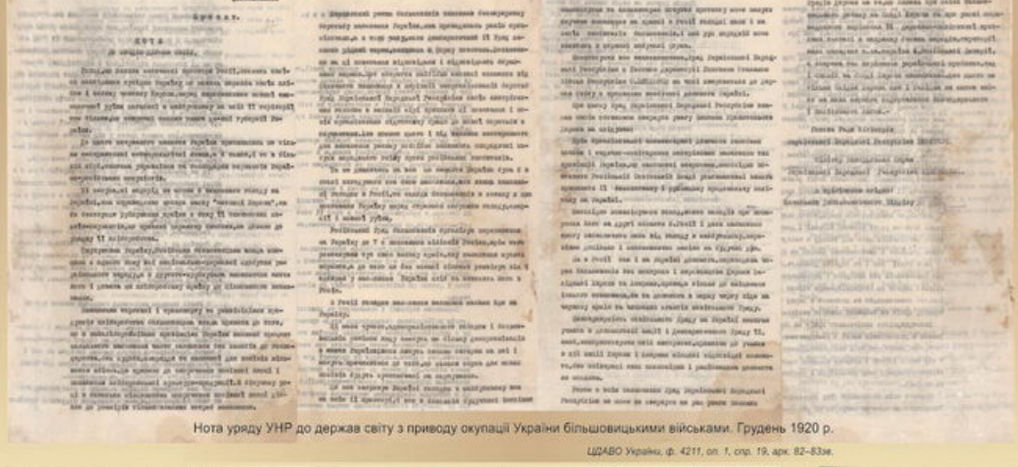
Настанови Голові Надзвичайної дипломатичної місії в Парижі Олександру Шульгину щодо ведення переговорів та підписання договору про створення Чорноморського Союзу та проект договору. 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 361, арк. 19–20, 22

Декларація графа Михайла Тишкевича про порозуміння України з Польщею та Румунією. 25-29 жовтня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 379, арк. 1, 2

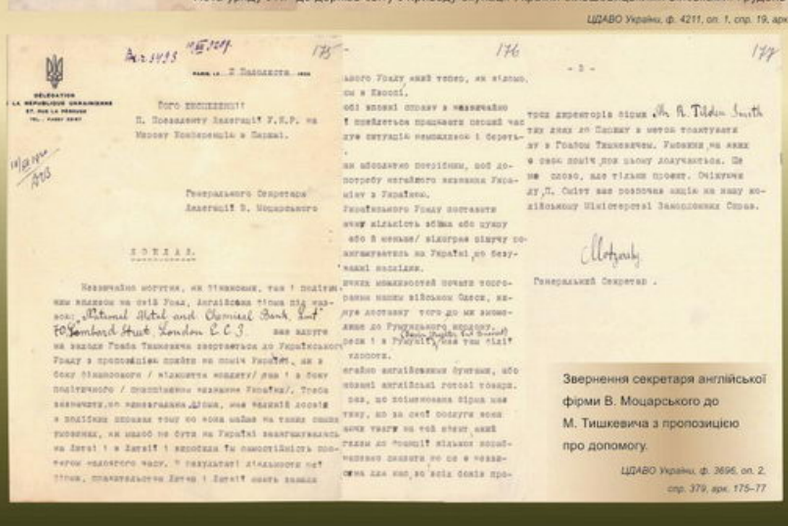
Нота уряду УНР до держав світу з приводу окупації України більшовицькими військами. Грудень 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 4211, оп. 1, спр. 19, арк. 82–83зв.

Лист секретаря української делегації на Мирній конференції в Парижі до Дипломатичної місії УНР в Швейцарії про призначення замість графа М. Тишкевича Колегії для захисту інтересів УНР на Мирній конференції в Парижі в складі С. Шелухіна, Т. Галіпа і М. Лучинського. 16 серпня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 361, арк. 22

Звернення секретаря англійської фірми В. Моцарського до М. Тишкевича з пропозицією про допомогу.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 379, арк. 175–77

Лист МЗС УНР до Голови Дипломатичної місії УНР у Латвії щодо прийняття України до Ліги народів. 24 грудня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3697, оп. 1, спр. 2, арк. 220–221

ВИТОКИ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ: ТРІУМФАЛЬНІ ГАСТРОЛІ КАПЕЛИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

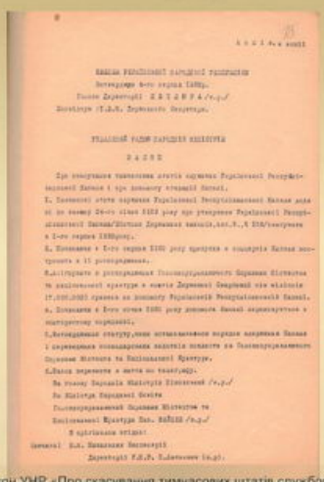
Лист В.о. Міністра закордонних справ УНР О.Карпинського до Державного Секретаріату ЗУНР із проханням дозволити перебувати Української республіканській капелі на території ЗУНР для репрезентації української музичної культури та допомогти капелі виїхати закордон. 23 березня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 2, арк. 3

Посвідчення, видане МЗС УНР для Української республіканської капели. 29 березня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 2, арк. 8

Закон УНР «Про скасування тимчасових штатів службовців Української Республіканської Капели та асигнування 7 млн. гривен для допомоги Українській Республіканській Капелі». 4 серпня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 2, арк. 35

Постанова Директорії УНР про асигнування 40 млн. гривен на реорганізацію Української Республіканської Капели, пероїзд до Варшави та на її концертне турне по Польщі. 14 вересня 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 2, арк. 36

Хто пережив і відчув прекрасні співи Української Республіканської Капели, не може не полюбити України всією душею.

Зденєк Неєдли, професор Карлового Університету

Українська республіканська капела під проводом О. Кошиця у Празі, квітень 1919 рік.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 110, арк. 1

О. А. Кошиць (1875 – 1944)

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 49, арк. 344

С. В. Петлюра (1879 – 1926)

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-25801

Лист Симона Петлюри до диригента Української республіканської капели О. А. Кошиця про успішні виступи капели за кордоном. 16 вересня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 94, арк. 115

Український хор не тільки досяг своєї поважної мети, давши докази античної цивілізації України, багатої національним фольклором, що підтверджує високу культуру народу, він дав більше – приклад надзвичайної досконалості.

L'avenir, 1921, 21 січня

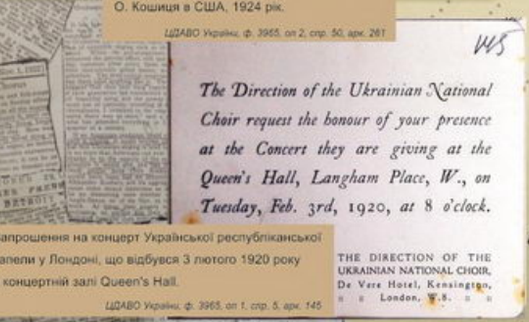
Українська республіканська капела під час гастролей Америкою.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 49, арк. 2, 228, 444

Український національний хор під проводом О. Кошиця в США, 1924 рік.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 2, спр. 50, арк. 261

The Direction of the Ukrainian National Choir request the honour of your presence at the Concert they are giving at the Queen's Hall, Langham Place, W., on Tuesday, Feb. 3rd, 1920, at 8 o'clock.

THE DIRECTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL CHOIR,
De Vere Hotel, Kensington,
London, W.8.

Запрошення на концерт Української республіканської капели у Лондоні, що відбувся 3 лютого 1920 року у концертній залі Queen's Hall.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 1, спр. 5, арк. 145

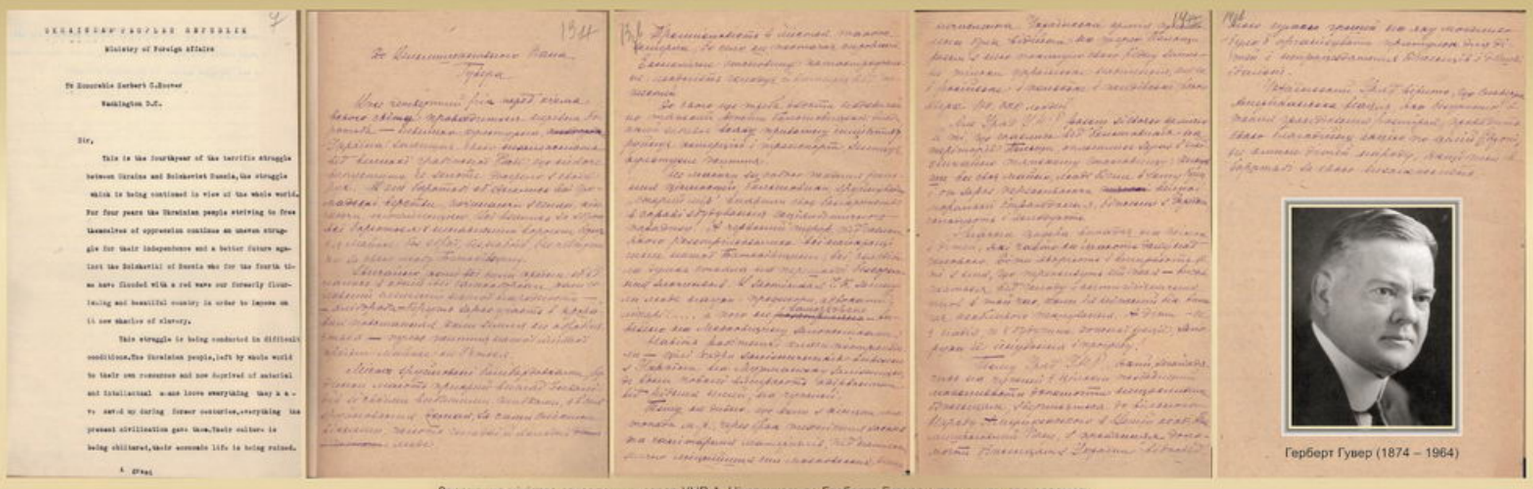
Афіша концерту Української республіканської капели у Польщі.

ЦДАВО України, ф. 3965, оп. 1, спр. 5, арк. 1

Українська республіканська капела, як знаємо, України не визволила, торговельних і дипломатичних угод не робила, держави не збудувала, але з піснею на устах вона ширила ідею визвольних змагань українського народу серед широких мас населення різних національностей. Популяризувала ідею самостійності свого народу, розкривала його невичерпані скарби духовної творчості.

Лев Безручко

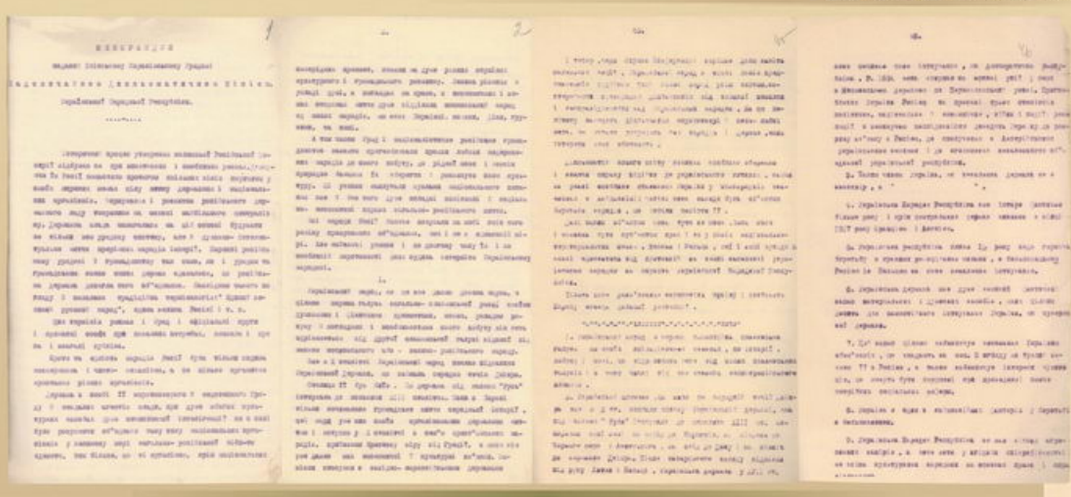
В ПОШУКАХ ПІДТРИМКИ ДЕРЖАВ СВІТУ

Герберт Гувер (1874 – 1964)

Звернення міністра закордонних справ УНР А. Ніковського до Герберта Гувера з проханням про допомогу.

ЦДАВО України, ф. 3695, оп. 2, спр. 441, арк. 7, 13–14зв.

Меморандум Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Греції, поданий Еллінському королівському уряду. 19 квітня 1919 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 306, арк. 1, 2, 45–47

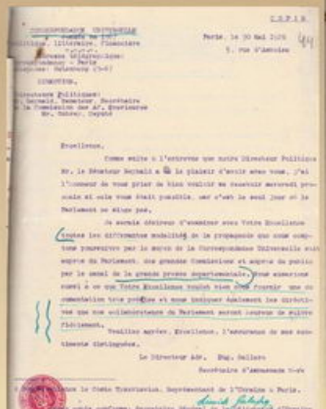

Надзвичайна дипломатична місія УНР у Греції. Сидять (зліва направо): 2-й посол Ф. Матушевський, 3-й радник М. Левицький.

З фонду Наукової бібліотеки ім. О. Оглоблина

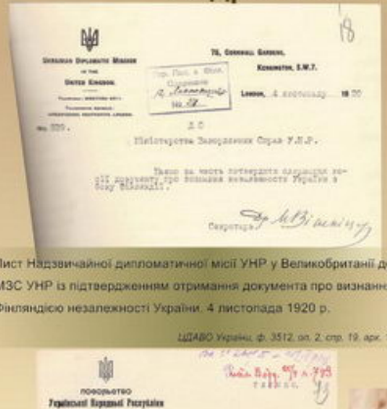
Вже четвертий рік перед очима всього світу проводиться нерівна боротьба – невелика культурна Україна захищає свою незалежність від великої грабіжної Росії, що ніяк не хоче випустити се золоте джерело з своїх рук.

Андрій Ніковський

Інформація М. Тишкевича про підтвердження визнання Францією незалежності України.

ЦДАВО України, ф. 3695, оп. 2, спр. 379, арк. 44–45

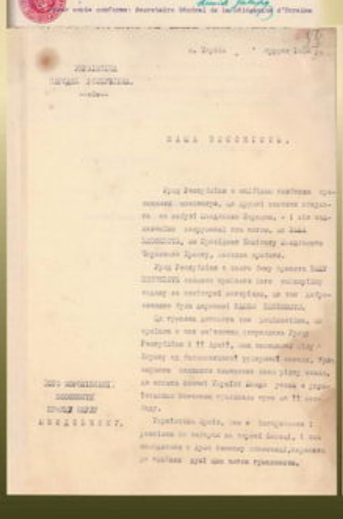
Лист Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Великобританії до МЗС УНР із підтвердженням отримання документа про визнання Фінляндією незалежності України. 4 листопада 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3512, оп. 2, спр. 19, арк. 18

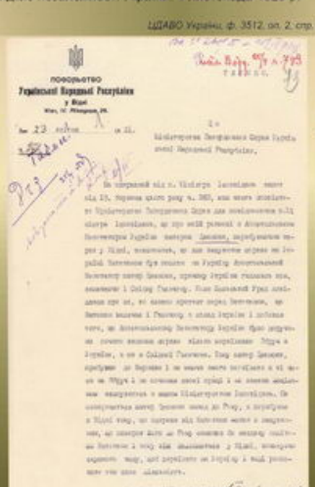
Рапорт т. в.о. Голови НДМ УНР у Парижі М. Шумицького Міністру закордонних справ УНР А. Ніковському про визнання Аргентиною незалежності України. 9 березня 1921 р.

ЦДАВО України, ф. 1429, оп. 2, спр. 109, арк. 273

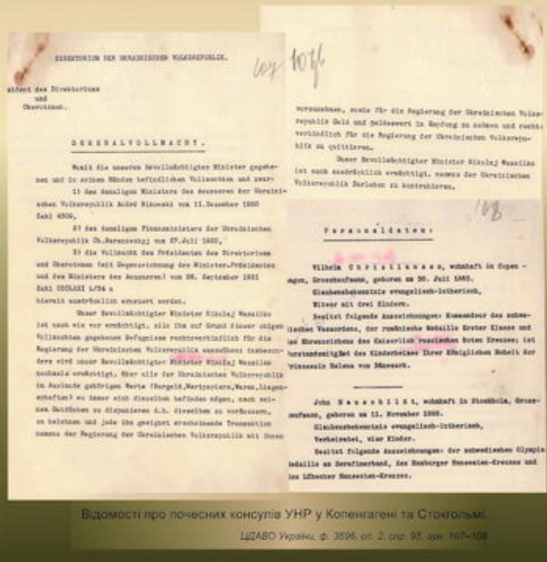
Лист МЗС УНР до Принца Карла Шведського з вдячністю за надання гуманітарної допомоги. Грудень 1920 р.

ЦДАВО України, ф. 3513, оп. 1, спр. 2, арк. 59–59зв.

Лист Посольства УНР у Відні до МЗС УНР про перебування на території України представника Ватикану. 23 квітня 1921 р.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 419, арк. 73

Відомості про почесних консулів УНР у Копенгагені та Стокгольмі.

ЦДАВО України, ф. 3696, оп. 2, спр. 98, арк. 107–108